

Vysoká škola ekonomická v Praze

Fakulta managementu

Jindřichův Hradec

Diplomová práce

Markéta Kouklíková

2007

Vysoká škola ekonomická v Praze

Fakulta managementu v Jindřichově Hradci

Katedra managementu veřejného sektoru

Rozvoj obce službami cestovního ruchu

Vypracovala:

Markéta KOUKLÍKOVÁ

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Martin MUSIL

2007

Prohlášení

Prohlašuji, že diplomovou práci na téma
»**Rozvoj obce službami cestovního ruchu**«
jsem vypracovala samostatně.

Použitou literaturu a podkladové materiály
uvádím v příloženém seznamu literatury.

Praha, říjen 2007

podpis studenta

Anotace

Rozvoj obce službami cestovního ruchu

Cílem práce je analyzovat současnou situaci a předpoklady do budoucna týkající se rozvoje obce službami cestovního ruchu a navrhnout možné formy rozvoje na příkladu města Jindřichova Hradce.

2007

Poděkování

Děkuji všem za jejich ochotu a čas, který mi věnovali při konzultacích a za cenné připomínky a rady, které mi poskytli při vypracování této práce. Zejména pak vedoucímu mé diplomové práce Ing. Martinovi Musilovi z Vysoké školy ekonomické v Praze, Fakulty managementu v Jindřichově Hradci a paní Zuzaně Bedrnové z oddělení cestovního ruchu, odboru rozvoje Jindřichova Hradce.

Dále děkuji za literaturu a materiály, které jsem mohla použít při vytváření této práce.

Obsah

ÚVOD	1
METODIKA PRÁCE.....	3
1. CESTOVNÍ RUCH A PODMÍNKY JEHO ROZVOJE	4
1.1 HISTORIE CESTOVNÍHO RUCHU.....	4
1.2 ATRAKTIVITY PRO CESTOVNÍ RUCH	5
1.3 MATERIÁLNĚ – TECHNICKÁ ZÁKLADNA.....	6
2. TYPOLOGIE CESTOVNÍHO RUCHU.....	8
2.1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH TERMÍNŮ.....	8
2.2 ČLENĚNÍ CESTOVNÍHO RUCHU.....	8
3. STATISTICKÉ UKAZATELE CESTOVNÍHO RUCHU	12
3.1 ČESKÁ CENTRÁLA CESTOVNÍHO RUCHU – CZECHTOURISM.....	12
3.2 SATELITNÍ ÚČET CESTOVNÍHO RUCHU	13
4. ROZVOJ REGIONŮ.....	16
4.1 VÝZNAM CESTOVNÍHO RUCHU PRO ROZVOJ REGIONU	17
4.2 DOKUMENTY A PROGRAMY NA PODPORU CESTOVNÍHO RUCHU A REGIONÁLNÍHO ROZVOJE.....	19
5. HLAVNÍ CHARAKTERISTIKY MĚSTA JINDŘICHŮV HRADEC.....	23
5.1 HISTORIE MĚSTA	24
5.2 ATRAKTIVITY MĚSTA PRO CESTOVNÍ RUCH	26
5.2.1 <i>Historické a sakrální památky</i>	26
5.2.2 <i>Technické památky</i>	29
5.2.3 <i>Kulturní vyžití</i>	31
5.2.4 <i>Sportovní možnosti</i>	33
5.2.5 <i>Přírodní atraktivity</i>	34
6. MATERIÁLNĚ – TECHNICKÁ ZÁKLADNA.....	36
6.1 UBYTOVÁNÍ	36
6.2 STRAVOVÁNÍ.....	38
6.3 DOPRAVA.....	39
7. PODPORA CESTOVNÍHO RUCHU V JINDŘICHOVĚ HRADCI.....	41
7.1 INFORMAČNÍ STŘEDISKO JINDŘICHOVA HRADCE	41
7.2 PROPAGACE JINDŘICHOVA HRADCE	41
8.3 JINDŘICHŮV HRADEC A CZECH TOURISM	43
9. NÁVRHY BUDOUCÍHO VÝVOJE.....	44
9.1 SWOT ANALÝZA CESTOVNÍHO RUCHU V JINDŘICHOVĚ HRADCI	44
9.2 KONKRÉTNÍ NÁVRHY	45
ZÁVĚR	56
LITERATURA.....	58
PŘÍLOHY	
SEZNAM TABULEK	
SEZNAM OBRÁZKŮ	

Úvod

Cestovní ruch je již dnes nedílnou součástí našeho každodenního života. Stává se potřebou nezbytnou, neodlučitelnou součástí života moderní společnosti. Vůdčím motivem je záměrná změna prostředí spojená s určitým prožitkem. V dnešní uspěchané době je „normální“, že se lidé jezdí rekreovat i několikrát do roka a vyhledávají při tom různé druhy cestovního ruchu. A i díky ekonomickému rozvoji a zvyšování životní úrovně obyvatel, se účast na cestovním ruchu uskutečňuje i v podobě jednodenních výletů nebo víkendových pobytů.

Na cestovní ruch se však můžeme dívat dvojím pohledem, a to jak na oblast spotřeby (uspokojování potřeb lidí), tak také jako na oblast podnikatelských příležitostí.

Cestovní ruch je považován za jeden z největších ekonomických stimulů, neboť vytváří pracovní místa zejména v rozvíjejících se zemích, zajišťuje devizové příjmy a podporuje podnikatelské a investiční aktivity. Cestovní ruch je jedním z největších zaměstnavatelů na světě. Díky němu dochází k rozvoji regionů i celé ekonomiky.

Již od dávných časů lidé cestovali a přemísťovali se z místa na místo. Ať již byly důvodem bitvy, politická jednání, vzdělávání nebo poznávání, vždy museli lidé na těchto cestách spát, jíst a používat „dopravních prostředků“. Postupem doby všechny tyto potřeby začaly uspokojovat subjekty, které si na poskytování daných služeb založili živobytí (hostince, dopravní společnosti apod.). Od té doby se poskytování těchto základních služeb cestovního ruchu stále rozvíjí a rozšiřuje. Snaží se uspokojit potřeby i těch nejnáročnějších zákazníků a splnit i ty nejnepředstavitelnější přání. A právě důraz na přizpůsobování se zákazníkům a dovednost nabídnout to, co očekávají, je v dnešní době důležitým prvkem pro rozvoj cestovního ruchu v dané oblasti. Dnes již řadě turistů nestačí, aby místo oplývalo historickými památkami nebo přírodními krásami, ale je důležité přilákat klienty na zvláštní zážitky, ať již např. sportovního nebo kulturního charakteru, odlišného stylu ubytování nebo gurmánské speciality.

V této diplomové práci nalezneme malé shrnutí základů této složité oblasti, tedy cestovního ruchu, představení některých subjektů zabývajících se sledováním a podporou tohoto odvětví v České republice, ale především také naplnění hlavního cíle práce a to je analýza současné situace města Jindřichův Hradec a návrhnutí možné formy rozvoje města pomocí cestovního ruchu do budoucna.

V první části diplomové práce je představen cestovní ruch v obecné rovině. Od jeho historie, přes předpoklady rozvoje cestovního ruchu po rozčlenění cestovního ruchu podle různých parametrů. Dále se práce dotýká problematiky monitorování statistických ukazatelů cestovního ruchu (satelitní účet). Toto téma je doplněno i tabulkou s konkrétními daty České republiky sledující ekonomické údaje v této oblasti.

Poslední kapitola teoretické části se zabývá rozvojem regionů a problematikou dokumentů a programů na podporu cestovního ruchu a regionálního rozvoje.

Druhá část této práce je zaměřena již konkrétně na město Jindřichův Hradec, jeho předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu, popis atraktivit tohoto města (od historických a technických památek až po kulturní a sportovní vyžití), analýza materiálně technické základny a představení konkrétních statistických ukazatelů. Jedna z kapitol je zaměřena i na podporu a propagaci cestovního ruchu v Jindřichově Hradci. To vše uzavírá autorsky vytvořená SWOT analýza a vlastní návrhy na možný budoucí rozvoj Jindřichova Hradce v oblasti cestovního ruchu, které z největší části vycházejí právě z uvedené SWOT analýzy. Tyto návrhy mohou posloužit jako podnět k zamyšlení se nad dalším směřováním rozvoje příležitostí pro přilákání nových návštěvníků do města a jeho okolí.

Závěr je věnován zhodnocení splnění cíle práce a přínosů, které z ní vyplynuly a které by bylo možno využít pro realizaci v praxi.

Metodika práce

Při tvorbě této diplomové práce, jejímž cílem je, jak již bylo uvedeno, analyzovat současnou situaci a předpoklady do budoucna týkající se rozvoje obce službami cestovního ruchu a navrhnout možné formy rozvoje na příkladu města Jindřichova Hradce, jsem zvolila (jak je uvedeno i v samotném popisu cíle) metodu analýzy, doplněnou metodou deskriptivní. Dále jsou také využívány některé prvky ze statistiky. Práce je založena na sběru informací, které jsou dále tříděny, hodnoceny a interpretovány.

Teoretická část diplomové práce se opírá hlavně o práci s odbornou literaturou z oblasti cestovního ruchu. Byli vybrány takové informace, které čtenáře stručně zasvětily do problematiky cestovního ruchu a vysvětlí pár základních odborných termínů z této oblasti. Tato část práce má uvést čtenáře do části praktické, a je proto důležité, aby na sebe logicky navazovaly a propojovaly se. Dalo by se říci, že deskriptivní metoda v teoretické části práce vytváří odrazový můstek pro metodu analytickou v části praktické.

V praktické části práce již probíhá analýza konkrétní situace. Samozřejmě i zde je používána literatura a to především ve formě odborných dokumentů o Jindřichově Hradci či daném regionu, statistických ukazatelů a turistických průvodců. Samotný hlavní cíl práce, navržení možných forem rozvoje obce cestovním ruchem, vychází pak především ze samostatně provedené SWOT analýzy o současném stavu v Jindřichově Hradci. SWOT analýza byla sestavena z podrobného zmapování současného stavu nabídky možností pro cestovní ruch v Jindřichově Hradci a jeho blízkém okolí, jeho nedostatků a předností a samozřejmě také z nastudovaných materiálů .

Největší překážkou v této diplomové práci byla těžko dostupná, nezveřejňovaná nebo vůbec neexistující aktuální statistická data pro danou oblast, která by byla pro tuto práci velmi přínosná. Z těchto důvodů musely být některé kapitoly mírně pozměněny oproti původně zamýšlenému návrhu. Hlavní cíl práce byl však i přes některé komplikace naplněn.

1. Cestovní ruch a podmínky jeho rozvoje

1.1 Historie cestovního ruchu

Cestování a cestovní ruch mají velmi dlouhou a zajímavou historii a jsou spjatý již s počátky naší civilizace. Důvody prvních výprav byly zejména obchodní, náboženské, poznávací nebo vojenskopolitické. Rozvoj cestovního ruchu byl vždy spjat s rozvojem dopravních prostředků. Čím jsou dopravní prostředky dokonalejší a rychlejší, tím se svět stává menším a dostupnějším.

Chceme-li však hovořit o moderním cestovním ruchu, musíme se vydat do 2. poloviny 19. století. Např. první cestovní kancelář založil Thomas Cook v roce 1877, která ve Velké Británii funguje do dnes. V této době došlo právě k rozvoji železnice a i vzdálenější místa se tak stala dostupná. Na přelomu 19. a 20. století vznikají velké luxusní hotely a s nimi začínají vznikat i první sdružení hotelů v hotelové podniky.

Největší rozmach nastal však po roce 1945. Přispěl k tomu ekonomický rozvoj, vyšší životní úroveň, pokrok i v dalších typech dopravy (expanze letecké dopravy – cestování z jednoho kontinentu na druhý se stává několika hodinovou záležitostí) apod. I proces koncentrace hotelů dosáhl po II. světové válce vrcholu, který pokračuje i v současné době, avšak již s mezinárodním aspektem. Nejvíce se cestovalo za odpočinkem, relaxací a poznáváním. [11]

Protože cestovní ruch je velice složitý jev, který ke své existenci potřebuje mnoho dalších oborů (doprava, stravovací služby, stavebnictví apod.), bylo velice těžké ujednotit definování tohoto jevu. V průběhu času vznikaly různé pohledy a z nich vyplývající definice, ale konečnou podobu dostala definice cestovního ruchu až na Mezinárodní konferenci o statistice cestovního ruchu, která se konala v červnu 1991 v kanadské Ottavě. Tato konference byla pořádána Světovou organizací cestovního ruchu (WTO), účastnilo se jí 250 představitelů z 91 zemí světa. Byly zde vymezeny základní pojmy v oblasti cestovního ruchu a definován cestovní ruch: [3]

„Cestovní ruch je činnost osoby, cestující na přechodnou dobu do místa mimo její běžné životní prostředí (mimo místo bydliště) a to na dobu kratší než je stanovena, přičemž hlavní účel její cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě“¹

K tomu, aby se nějaké místo stalo vhodným pro cestovní ruch je třeba splnit několik aspektů. Mezi ty nejdůležitější však patří materiálně-technická základna a určitá atraktivita.

1.2 Atraktivita pro cestovní ruch

Jsou velmi často motivem účasti na cestovním ruchu, vytvářejí prostředí pro cestovní ruch a dávají místu schopnost uspokojovat potřeby účastníků. Mají zásadní vliv na charakter místa cestovního ruchu.

Atraktivita dělíme na:

a) přírodní - tyto atraktivita jsou nejčastějšími předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu, patří sem terén a jeho tvářnost, klimatické podmínky, voda, vegetační kryt (lesy, rostlinstvo), fauna, přírodní léčivé zdroje (rozvoj lázeňství), přírodní zvláštnosti (jeskyně, vodopády...)

b) kulturně-historické – uměle vytvořené stavby, důležitý motiv, patří sem architektonické památky (hrady, zámky...), historické církevní stavby (chrámy, kostely...), archeologické naleziště, lidová architektura (skanzeny), současná architektura, kulturní zařízení (galerie, muzea...), významná kulturní a historická místa (památníky, rodná místa známých osobností...), technické památky (rozhledny, mosty...), lidové umění (stará řemesla), kulturně-historické atraktivita se mohou vyskytovat jako jednotlivé budovy nebo celé celky např. jako centra měst.

c) organizované – festivaly, folklórní slavnosti, výstavy a veletrhy, kongresy, sportovní akce

d) sociální – způsob života lidí, tradice a zvyky, gastronomie [3]

¹ Pramen definice: International Conference on Travel and Tourism Statistic. Conference Resolutions WTO, Madrid, Juli 1991

Tyto dvě poslední skupiny atraktivit jsou flexibilnější a dají se více přiblížit spotřebitelům. Atraktivita se také někdy nazývají jako primární nabídka nebo statická nabídka.

1.3 Materiálně – technická základna

Jedná se o materiálně-technický předpoklad účasti na cestovním ruchu. Patří sem zařízení ubytovací, stravovací, dopravní apod. Tyto zařízení jsou důležitá k tomu, aby bylo možno využívat atraktivit cestovního ruchu. Slouží k uspokojení realizační potřeby.

Odpovídají typu atraktivity (např. horské chaty, lázeňské domy, tradiční restaurace...), slučují se s atraktivitami v místě uskutečnění cestovního ruchu. Pro tato zařízení je důležitá image (jak působí, pověst, odlišnost od konkurence apod.) a animace (možnost zábavy, kultury apod.). [11]

Materiálně-technickou základnu můžeme dělit podle účelu, kterému zařízení slouží na:

1. Základní, do kterých patří:

a) ubytovací služby - vytváření podmínek pro přechodné ubytování mimo trvalé bydliště a služby s tím spojené

Ubytovací zařízení pak dělíme do několika *kategorií*, a to na hotel, motel, hotel, penzion, turistická ubytovna, chatová osada, kemp, ostatní a individuální ubytování. [6]

b) stravovací služby – existuje velká škála stravovacích zařízení od jídelen až po špičkové restaurace, stravování má dva významy a to společenský (kontakt mezi lidmi) a fyziologický (základní lidská potřeba)

I zde, u stravovacích zařízení, máme následující *kategorie*:

restaurace, které plní převážně funkci základní a doplňkovou, řadíme sem: restaurace, samoobslužné jídelny, jídelní vozy, bufety, bistra, občerstvení,

bary plnící funkci společensko-zábavní; patří sem: denní bary (cukrárny, mléčné bary, ovocný bar...), noční bary (diskotéky, kluby, kasina) a nápojové speciály (kavárny, vinárny, pivnice, čajovny...) a

ostatní, do této kategorie spadá účelové stravování (školní jídelny) a catering. [6]

c) dopravní služby – slouží k překonání vzdálenosti mezi místem trvalého bydliště účastníka na cestovním ruchu a místem realizace cestovního ruchu, k dopravě v místě rekreace nebo může být dopravní prostředek přímo motiv účastí na cestovním ruchu (plavba na jachtě či zámořské lodi).

Dopravní služby nerozdělujeme do kategorií, ale podle *druhu dopravy* na:

železniční, která patří k nejstarším druhům dopravy a má schopnost přepravit velké množství lidí, pohodlně, bezpečně a rychle,

silniční (automobilová x autobusová) v současné době nejrozšířenější; umožňuje dosáhnout míst, která jsou jinými dopravními prostředky nedostupná; velkou výhodou je stálé budování silniční sítě,

letecká jakožto nejmladší druh dopravy; velká přednost je vysoká rychlost a schopnost dosáhnout vzdálených míst; ke kladům se také řadí pohodlí a bezpečnost,

vodní (námořní x vnitrozemská) je většinou součástí vlastní rekreace a patří sem i **zvláštní druhy dopravy** využívané především účastníky cestovního ruchu např. lanovky, lyžařské vleky apod. [11]

2. Doplnková

Sem řadíme například divadla, kina, sportoviště, cestovní kanceláře, informační střediska, banky, směnárny, pojišťovny, komunální služby, zdravotnická zařízení, policie, horská služba, obchodní sítě a další. [11]

Materiálně-technická základna slouží k uspokojení realizační potřeby, nazývá se proto sekundární nabídkou nebo nabídkou dynamickou.

2. Typologie cestovního ruchu

2.1 Vymezení základních termínů

Základní termíny užívané v cestovním ruchu se ustálily také na již zmíněné Mezinárodní konferenci o statistice cestovního ruchu, pořádané Světovou organizací cestovního ruchu v roce 1991 v kanadské Ottavě.

Patří mezi ně:

Návštěvník – každý účastník cestovního ruchu

Turista – zdrží se déle než 1 den nebo přenocuje

Výletník – nepřenocovává, méně než 24 hodin

Tranzitní návštěvník - může být výletník, ale také turista, jedná se o návštěvníka, který se zastaví v dané lokalitě nebo zemi na své cestě do jiného cíle cesty, spadají sem rovněž letecké transfery

Rezident – domácí návštěvník, jehož rezidentská země je stejná jako navštívená země

Nerezident – zahraniční návštěvník, jehož země sídla je jiná, než je navštívená země [3]

2.2 Členění cestovního ruchu

Cestovní ruch můžeme členit podle 9-ti následujících kritérií na:

1. převažující motivace účasti na cestovním ruchu

a) rekreační cestovní ruch – nejčastější motiv, můžeme sem zahrnout i chataření a chalupaření

b) kulturně-poznávací – poznávání kultury, historie, tradic a zvyků, muzea, galerie, knihovny, zahrady, parky, patří sem ale i kulturní akce, filmové a hudební festivaly

c) cestovní ruch s náboženskými motivy – poutní místa, návštěvy kostelů a klášterů, účast na náboženských akcích

d) cestovní ruch se vzdělávacími motivy – školení, jazykové kurzy, zvyšování kvalifikace, sportovní kurzy apod.

e) **zdravotně orientovaný cestovní ruch** – odehrává se především v lázeňských střediscích

f) **cestovní ruch se společenskými motivy** – klubová turistika, návštěva společenských událostí, návštěvy přátel a příbuzných

g) **sportovně orientovaný cestovní ruch** – pobyty se sportovní náplní (např. cykloturistika, vysokohorská turistika, vodní turistika apod.)

h) **cestovní ruch orientovaný na přírodní poznání** – návštěvy přírodních rezervací, národních parků apod., zahrnuje se sem i ekoturistika

i) **cestovní ruch s dobrodružnými motivy** – tento typ se vydělil s cestovního ruchu orientovaného na přírodní poznání a patří sem zážitky spojené s určitým nebezpečím, extrémní sporty, lovecké výpravy apod.

j) **cestovní ruch s profesními motivy** – odehrává se v především v pracovním čase účastníka a patří sem obchodní cestovní ruch, kongresový cestovní ruch, cestovní ruch veletrhů a výstav a incentivní cestovní ruch

k) **cestovní ruch specificky orientovaný** – např. nákupní cestovní ruch, politický cestovní ruch a vojenský cestovní ruch

2. podle místa realizace

a) **domácí cestovní ruch** – nepřekračují se státní hranic

b) **zahraniční cestovní ruch** – dochází k překročení hranic daného státu, dále tento cestovní ruch dělíme na výjezdový, příjezdový a tranzitní

c) **mezinárodní cestovní ruch** – pohyb účastníků mezi státy bez bližšího určení, nejširší pojem

d) **cestovní ruch světový** – veškerý cestovní ruch, při kterém dochází k překročení hranic

e) **cestovní ruch světa** – veškerý cestovní ruch, který je na světě realizován (domácí i zahraniční)

3. podle vztahu k platební bilanci státu

a) aktivní cestovní ruch – příjezdy zahraničních návštěvníků do daného státu, čerpání služeb cestovního ruchu, nákup zboží → příliv deviz

b) pasivní cestovní ruch – výjezdy obyvatel daného státu do zahraničí, odliv finančních prostředků

4. dle délky pobytu

a) krátkodobý cestovní ruch – pobyt do 3 přenocování

b) dlouhodobý cestovní ruch – pobyt s více jak 3 přenocováními

5. podle způsobu zabezpečení cesty a pobytu

a) organizovaný cestovní ruch – vše zařizuje cestovní kancelář nebo jiný podnikatelský subjekt

b) neorganizovaný cestovní ruch – účastník si zajišťuje služby sám

6. podle počtu účastníků

a) individuální cestovní ruch – účastník + jeho rodina

b) skupinový cestovní ruch – služby jsou zajištěny skupinově, cenově výhodnější

7. podle způsobu financování

a) cestovní ruch komerční (volný) – účastník si vše hradí z vlastních zdrojů

b) cestovní ruch sociální (vázaný) – celá částka nebo její část je hrazena určitou organizací jejímž členem účastník je (podnikové dovolené, dětské tábory...)

8. podle věku účastníků

a) cestovní ruch dětí – do 15-ti let, dětské tábory, sportovní soustředění, školy v přírodě apod.

b) cestovní ruch mládeže – 15-24 let, převažuje individuální cestovní ruch, platí zde řada slevových karet

c) cestovní ruch seniorů – zvláštní požadavky s ohledem na zdravotní stav účastníka

d) cestovní ruch rodin s dětmi – různé doprovodné programy, vhodná místa pro děti

e) **cestovní ruch lidí mezi 40-50 rokem** – mají dostatek volného času a jezdí již bez dětí, zájem o poznávání, zážitky apod., mohou být v dobrém ekonomickém postavení

9. podle převažujícího prostředí pobytu

a) **městský cestovní ruch** – spíše krátkodobí charakter, seznámení s památkami a historií daného města, kulturní akce

b) **venkovský cestovní ruch** – přirozené venkovské prostředí, řadíme sem i chataření a chalupaření, významná forma je i agroturistika

c) **lázeňský cestovní ruch** – převážně dlouhodobé pobyty v lázních

d) **cestovní ruch ve střediscích cestovního ruchu** – horská střediska, přímořská letoviska apod. [3]

3. Statistické ukazatele cestovního ruchu

Mezi hlavní sledovatele statistik cestovního ruchu v České republice patří samozřejmě Český statistický úřad (ČSÚ), který sleduje např. hraniční statistiky, domácí a výjezdový cestovní ruch, návštěvnost v hromadných ubytovacích zařízení cestovního ruchu, kapacitu hromadných ubytovacích zařízení cestovního ruchu, satelitní účet cestovního ruchu a další. Zpracovávají a zveřejňují se však data pouze za kraje nebo celou Českou republiku, nenajdeme zde tedy statistiky měst nebo okresů (u okresů se dají některá data dohledat, avšak pro účely této diplomové práce je i okres příliš rozsáhlý, nevyvodíme z něj přímo údaje o městě Jindřichův Hradec).

S těmito daty dále pracuje např. Česká centrála cestovního ruchu – CzechTourism, a rozpracovává je do dalších tabulek a grafů. Vydává také Kompendium cestovního ruchu v České republice vždy za příslušný rok. [14]

CzechTourism je také sama zadavatelem a realizátorem některých výzkumů týkajících se cestovního ruchu České republiky. Jedná se např. o Analýzu motivace zahraničních turistů pro cestování do zahraničí, Výzkum domácího cestovního ruchu nebo Vnímání ČR a motivace turistů při výběru destinace (rozděleno na letní a zimní období). Všechny tyto dokumenty jsou volně k dispozici na internetových stránkách této organizace. [14]

Dalšími subjekty sledující data v rámci cestovního ruchu jsou např. Česká národní banka., zde najdeme především údaje týkající se platební bilance, tedy ukazatele ekonomického charakteru, a Ministerstvo pro místní rozvoj, pod které cestovní ruch spadá.

3.1 Česká centrála cestovního ruchu – CzechTourism

V roce 1993 byla založena příspěvková organizace Česká centrála cestovního ruchu (ČCCR), jejímž hlavním úkolem byla propagace země jako atraktivní turistické destinace na zahraničním i domácím trhu. V roce 2003 došlo k přejmenování organizace a její dnešní oficiální název zní Česká centrála cestovního ruchu – CzechTourism a spadá pod Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.

Mezi hlavní činnosti CzechTourismu patří podpora příjezdového a domácího cestovního ruchu obecně. Konkrétně se pak zaměřuje na propagaci oblastí cestovního ruchu a to na lázeňství, kongresové a incentivní turistiky a golfové turistiky. Prioritou této organizace je zvyšování návštěvnosti českých regionů a proto jsou hlavní aktivity směřovány právě tam.

Při propagaci České republiky v oblasti cestovního ruchu využívá svých 25 zahraničních zastoupení po celém světě. Dále pořádá fam tripy pro incomingové cestovní kanceláře, press tripy pro zahraniční novináře a vystupuje za Českou republiku na různých veletrzích zaměřených na cestování a cestovní ruch. Existují i reklamní kampaně na prezentaci České republiky v oblasti cestovního ruchu v zahraničních médiích.

V rámci podpory domácího cestovního ruchu pořádá agentura různé semináře, regionální prezentace pro zástupce českých cestovních kancelářů, poskytuje marketingové podpory podnikatelům na projektech a reklamních kampaních a spolupracuje s organizacemi cestovního ruchu v českých regionech. [14]

„Zmíněnými aktivitami plní vládní agentura CzechTourism své dva významné cíle – zvyšování počtu turistů v českých regionech a zároveň i příjmů z cestovního ruchu.“²

3.2 Satelitní účet cestovního ruchu

Cestovní ruch svým objemem tržeb zaujímá třetí místo na světě za petrochemickým a automobilovým průmyslem, a také rozsahem zaměstnanosti a tvorbou kvalitních pracovních příležitostí patří mezi nejvýznamnější ekonomická odvětví.

K obecnému uznání významu cestovního ruchu došlo však až v 80. letech minulého století. Jeho provázanost s ostatními hospodářskými a společenskými činnostmi, stejně jako nutnost tuto interakci statisticky zachytit byla zřejmá. Budoucím vodítkem se stal dokument OSN a WTO „Doporučení ke statistice cestovního ruchu“. [17]

„Také výbor pro cestovní ruch při OECD (Organisation for Economic Cooperation and Development) pracoval na dalším uznání rozsahu, povahy a úlohy, kterou sehraává cestovní ruch v národních hospodářstvích členských zemí, a ukázal na potřebu takových informací při

² CzechTourism. 2003 [online] URL:

<<http://www.czechtourism.cz/index.php?menu=3&mitem=000&show=007&nofirst=yes>> [cit. 2007-06-09]

tvorbě politiky. Výsledkem pracovní skupiny pod vedením OECD bylo první zavádění tzv. ekonomických účtů cestovního ruchu (tourism economic account – TEA).

V dalších obdobích bylo úsilí těchto institucí ve spolupráci s WTTC (World Travel & Tourism Council) rozvinuto do soustavy tzv. satelitního účtu cestovního ruchu (tourism satellite account). Smyslem bylo zavedení jednotného a kompatibilního systému statistických informací o CR jednotlivými státy v jejich statistických systémech.³

V České republice byl úkol vytvářet satelitní účet cestovního ruchu dán statistice v roce 1999. V prvních letech však nebyly odpovídající podmínky pro plnění tohoto úkolu. První podoba národní metodiky byla zveřejněna až koncem roku 2004. Avšak i zde byly zjištěny určité problémy a tyto problémy se staly příčinou pomalého postupu ke konečné podobě satelitního účtu cestovního ruchu v České republice.

Jak již bylo zmíněno, je cestovní ruch důležitou ekonomickou oblastí pro národní hospodářství. Pro ukázkou je zde vložena následující tabulka, ve které jsou uvedeny podíly cestovního ruchu na hlavních makroekonomických ukazatelích České republiky, které vyjadřují tzv. přímý vliv cestovního ruchu (předpokládá přímý vztah mezi poskytovatelem produktu či služby a návštěvníkem). Výpočty tzv. nepřímého vlivu cestovního ruchu (spadá sem např. vybavení hotelů a restaurací apod.) nebyly pro roky 2003-2005 provedeny, jedná se o složitější operace, kterými se Český statistický úřad bude teprve zabývat. Jak je z výše uvedeného zřejmé, začíná Český statistický úřad prezentovat základní data a tím naplňovat svojí funkci při tvorbě satelitního účtu cestovního ruchu. [17]

³ ČSÚ. *METODOLOGICKÉ ZÁKLADY TS*. Aktualizováno 10. 11. 2006 [online]
URL: <<http://www.czso.cz/csu/2006edicniplan.nsf/p/9211-06>> [cit. 2007-06-02]

Tabulka č. 1: Hlavní ukazatele národního hospodářství a CR v ČR v letech 2003-2005
v mil. Kč/v %

	2003	2004	2005	2004/2003 ¹⁾	2005/2004 ¹⁾
Produkce celkem (zc)	6 385 402	7 042 977	7 460 976	110,3	105,9
Mezispotřeba celkem (kc)	4 042 332	4 546 983	4 798 771	112,5	105,5
Hrubá přidaná hodnota (zc)	2 343 070	2 495 994	2 662 205	106,5	106,7
Daně minus dotace	236 150	283 423	311 261	120,0	109,8
Hrubý domácí produkt	2 579 220	2 779 417	2 973 466	107,8	107,0
Spotřeba vnitřního CR	195 886	213 080	216 870	108,8	101,8
Podíl CR na HPH (v %)	3,4%	3,1%	2,8%	²⁾ -0,3	²⁾ -0,3
Podíl CR na HDP (v %)	3,4%	3,4%	3,1%	²⁾ 0,0	²⁾ -0,3

1) Index změny v procentech

2) Index změny v procentních bodech

(zc) Základní ceny

(kc) Kupní ceny

Zdroj: Český statistický úřad <<http://www.czso.cz>>

„Vyjádření podílu CR na tvorbě HPH a HDP je klíčovou částí TSA České republiky. Přidanou hodnotu cestovního ruchu lze definovat jako přidanou hodnotu vytvořenou jednotlivými charakteristickými odvětvími cestovního ruchu a ostatními odvětvími národního hospodářství k uspokojení spotřeby vnitřního cestovního ruchu. Přitom není podstatné, zda je veškerá výroba těchto odvětví nabízena návštěvníkům, v potaz se nebere ani stupeň specializace výrobního procesu.

Výpočet hrubého domácího produktu v cestovním ruchu vychází z vyjádření HDP tzv. výrobní metodou. V tomto vyjádření je celkový hrubý domácí produkt národního hospodářství roven součtu celkové přidané hodnoty vytvořené všemi výrobními činnostmi (v základních cenách) a čistých daní z produktů. Obdobně lze tedy stanovit výši hrubého domácího produktu vyvolaného návštěvníkovou spotřebou. Jedná se o součet celkové přidané hodnoty (v základních cenách) vytvořené všemi odvětvími k uspokojení spotřeby vnitřního cestovního ruchu a hodnoty čistých daní.“⁴

⁴ ČSÚ. VÝSLEDKY TSA ČESKÉ REPUBLIKY V LETECH 2003-2005. Aktualizováno 10. 11. 2006 [online]

URL: <<http://www.czso.cz/csu/2006edicniplan.nsf/p/9211-06>> [cit. 2007-06-02]

4. Rozvoj regionů

Obecně by region mohl být popsán např. těmito dvěma definicemi: „V nejobecnějším pojetí považujeme za region jakýkoliv územní celek, který je podle jednoho či více znaků (kritérií) vyčlenitelný z širšího území, jenž je pomocí těchto znaků vymezován pro konkrétní účel (ekonomické zájmy, vytváření informačních systémů, administrace), či jemuž v uspořádání území přísluší konkrétní funkce. V tomto smyslu se region uplatní i jako alternativa k termínům lokalita, okrsek a dalším, označujícím v zásadě již dále nedělené územní jednotky.“ A „regionu je, že „region představuje komplex, vznikající regionální diferenciací krajinné sféry.“⁵

Pro formování strategických koncepcí rozvoje regionu je důležitá regionální politika státu. Regionální politiku provádí stát buď v rovině státu jako celku (ústřední orgány státní správy) nebo na úrovni daného regionu (orgány regionální samosprávy). Hlavní cíle regionální politiky jsou snaha o vyvážený vývoj regionů a podpora hospodářského a sociálního rozvoje regionu se zapojením nevyužívaného potenciálu. [5]

„V členských státech Evropské unie je dnes navíc stále aktuálnější vazba „regionální politiky státu“ na „unijní regionální politiku“. V Evropské unii se pro nejrůznější vzájemná porovnání využívá tzv. nomenklatura územních statistických jednotek – NUTS. Tyto jednotky mohou být tvořeny jednou nebo více územně správními jednotkami státu.“⁶

^{5,6} Lacina, K. *Regionální rozvoj a veřejná správa*, Vysoká škola finanční a správní, o.p.s. v edici EUPRESS, Praha 2007, ISNB 978-80-86754-74-1, str. 5,6

Tabulka č. 2: Vymezení jednotek NUTS

NUTS I	Územní jednotka typu velkých oblastí (zemí, makroregionů) daného státu. Je nejrozsáhlejší regionální srovnávací jednotkou. NUTS I je reprezentován teritoriem celého členského státu EU. Obvykle je tvořen několika jednotkami v úrovni NUTS II.
NUTS II	Jednotka řádově nižší, obvykle odpovídá úrovni středního článku územně správního členění státu. Její rozloha se pohybuje v počtu obyvatel mezi 1-2 miliony obyvatel (méně má například Rakousko a Finsko, průměr EU činí 1,83 mil. obyvatel). Má přímou vazbu na Strukturální fondy EU. Obvykle odpovídá úrovni středního článku územně správního členění daného státu.
NUTS III	V menších členských státech Evropské unie osciluje jejich velikost z hlediska počtu obyvatel mezi 200 000 až 400 000. Rozloha územní jednotky se pohybuje mezi 1000- 3000 km ² . V České republice je ekvivalentem této úrovně jednotek 14 krajů (VÚSC).
NUTS IV	Pro účely regionální a strukturální politiky EU není nutné vymezení uvedených jednotek. V řadě členských států nejsou vytvořeny. Představují úroveň okresů, případně mikroregionů.
NUTS V	Je nejmenší jednotkou. Odpovídá zpravidla úrovni obcí. Naší specifikou je skutečnost, že v České republice přibližně 30% obcí má méně než 200 trvale bydlících obyvatel.

Zdroj: Lacina, K. *Regionální rozvoj a veřejná správa*, Vysoká škola finanční a správní, o.p.s. v edici EUPRESS, Praha 2007, ISBN 978-80-86754-74-1, str. 7

Do územního rozvoje patří např. výstavba bytů a rodinných domů, průmyslové zóny a objekty, veřejně prospěšné stavby (čistírny odpadních vod, kanalizační sběrače aj.), občanská vybavenost. [4]

4.1 Význam cestovního ruchu pro rozvoj regionu

„Jedním z charakteristických rysů soudobého rozvoje regionů je mimo jiné skutečnost, že se v nich v mnoha evropských státech –Českou republiku nevyjímaje – zvláště v posledních letech velmi dynamicky rozvíjí cestovní ruch. Tzv. „turistický průmysl“ (anglicky „tourism industry“) zahrnuje celou řadu aktivit převážně ekonomické povahy, které zároveň významnou měrou ovlivňují sociální a kulturní život celých regionů a dokonce i celých státních útvarů. I z uvedeného důvodu do usměrňování některých turistických aktivit vstupuje i veřejná správa.“⁷

⁷ Lacina, K. *Regionální rozvoj a veřejná správa*, Vysoká škola finanční a správní, o.p.s. v edici EUPRESS, Praha 2007, ISBN 978-80-86754-74-1, str. 38

Důležitou roli hraje cestovní ruch hlavně v regionech bez průmyslové výroby nebo jiných rozvinutých oborů, protože vytváří velké množství pracovních příležitostí a jeho rozvoj přispívá k stimulaci investičních aktivit v dané oblasti. Jedná se i o jednu z cest, jak zachovat tradiční venkovský způsob života.

Právě venkovský cestovní ruch nabývá v posledních letech stále na své atraktivitě. Toto se projevuje i ve formě ubytování, turisté upřednostňují malé kapacity v objektech rozptýlených do krajiny. Takovýto typ ubytování napomáhá decentralizaci ubytování turistů a tím zmenšuje zatížení krajiny. Venkovská turistika má kromě pobytu návštěvníků ve zdravém prostředí i další ekonomické a celospolečenské významy. Celkově napomáhá stabilizovat ekonomiku mnoha venkovských oblastí, v nichž se v posledních desetiletí snížil počet obyvatel. Dominantní postavení má agroturistika, ekoturistika a ekoagroturistika. *„Jedná se o segmenty turistického ruchu, které jsou v celoevropském měřítku zčásti spojeny s uskutečňováním některých cílů zemědělské politiky Evropské unie. Ta sice nemá bezprostřední vliv na rozvíjení turistických aktivit, nicméně její nepřímé spojení s turistikou je více než patrné.“*⁸

V městských aglomeracích se jako hlavní výhoda pro cestovní ruchu uvádí, že se jedná o centra mezilidské komunikace, obchodu, kultury a koncentrace kulturních a historických památek. V těchto oblastech se rozvoj za pomoci cestovního ruchu týká především rozvoje infrastruktury, péče o památky, budování nových objektů sloužících i pro místní obyvatele, celkové zkrášlení daného města (čistota, rozšiřování a udržování městské zeleně, budování laviček apod.). [5]

*„Díky poměrně rychlému rozvoji turistických aktivit v České republice se od počátku 21. století daleko rychleji než dříve staví tenisové kurty, golfové hřiště, cyklotrasy, půjčovny kol, lodí a šlapadel, lanovky, vleky, bazény, sauny, posilovny a další zařízení nabízející služby návštěvníkům.“*⁹

V posledních letech se však především mluví o trvale udržitelném rozvoji. Jedná se o takový ekonomický a sociální růst, který se snaží dát do souladu nynější hospodářský a společenský pokrok s plnohodnotným zachováním životního prostředí pro další generace v co nejméně pozměněném stavu. Vznikl i termín udržitelný cestovní ruch. Poukazuje se na nebezpečí masové turistiky především v hlavní sezóně. Prosazuje se již snaha o rozložení

^{8,9} Lacina, K. *Regionální rozvoj a veřejná správa*, Vysoká škola finanční a správní, o.p.s. v edici EUPRESS, Praha 2007, ISBN 978-80-86754-74-1, str. 40, 41

poptávky po cestovním ruchu i mimo tuto sezónu. Vítá se kongresový a obchodní cestovní ruch, lázeňství, studijní cestovní ruch, kulturní, gastronomický, sportovní a jiné typy cestovního ruchu, které by podpořily rozvoj regionů i v jiných částech roku a pomohly eliminovat možné škody na životním prostředí způsobené masovým přílivem turistů v hlavní sezóně. Podporuje se také již zmíněný venkovský cestovní ruch a individuální turisté. Do popředí se také dostávají šetrnější způsoby dopravy, železnice, jízdní kola (budování cyklostezek apod.) a jejich kombinace. [5]

Cestovní ruch se již zapojil i do rozvojových strategií obcí, mikroregionů a regionů. Posiluje se spolupráce mezi podnikatelským a veřejným sektorem, který tvoří základ koncepce Public – Private – Partnership. „*Veřejný sektor zosobňovaný v první řadě veřejnou správou v souladu s jeho posláním (tj. s prosazováním veřejného zájmu) má „v popisu práce“ za úkol vytvářet podmínky pro komplexní rozvoj území a zajišťovat některé neziskové služby, jež nejsou pro podnikatelské subjekty – například i z oblasti cestovního ruchu – z ekonomického hlediska příliš zajímavé. Zároveň podzákonnými právními normami přijímanými zastupitelstvy obcí a regionů napomáhá k vytváření nezbytného organizačního i legislativního rámce i pro podnikatelské subjekty angažované v cestovním ruchu.*“¹⁰

4.2 Dokumenty a programy na podporu cestovního ruchu a regionálního rozvoje

Programy na podporu cestovního ruchu nebo na regionální rozvoj se vytvářejí na různých úrovních státní správy, ale i různých svazků jako jsou např. mikroregiony.

Odbor cestovního ruchu spadá v České republice pod Ministerstvo pro místní rozvoj. Toto ministerstvo také předkládá návrh **Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR 2007-2013**. Tato Koncepce navazuje na Koncepci státní politiky cestovního ruchu na období 2002 – 2007. Jejími hlavními prioritami jsou:

1. Podpora tvorby konkurenceschopných národních a regionálních produktů cestovního ruchu

¹⁰ Lacina, K. *Regionální rozvoj a veřejná správa*, Vysoká škola finanční a správní, o.p.s. v edici EUPRESS, Praha 2007, ISNB 978-80-86754-74-1, str. 42

2. Podpora budování a zkvalitňování infrastruktury a služeb cestovního ruchu
3. Marketingová podpora cestovního ruchu a rozvoj lidských zdrojů
4. Podpora budování a vytváření organizační struktury cestovního ruchu [24]

Základní dokument pro zahájení čerpání finančních prostředků z fondů Evropské unie je evropskou legislativou vyžadovaný **Národní strategický referenční rámec** na léta 2007 až 2013, který vymezuje základní strategii a shrnuje české priority, které budou financovány z fondů Evropské unie. Prostředky ze strukturálních fondů včetně Fondu soudržnosti pak Česká republika získává prostřednictvím operačních programů, které z něj vycházejí.

Dalším strategickým dokumentem, který však již Evropská unie pro toto období nevyžaduje, je **Národní rozvojový plán**. Nyní opět pro období 2007-2013. Největší důraz klade ČR na posilování konkurenceschopnosti jednotlivých klíčových oblastí hospodářství a ČR jako celku. [26]

Dále můžeme zmínit dokument s názvem **Strategie regionálního rozvoje České republiky pro léta 2007 – 2013**. „*Strategie regionálního rozvoje České republiky (dále jen "SRR ČR") se pořizuje jako základní dokument politiky regionálního rozvoje podle § 5 zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. Prvním koncepčním materiálem na úseku regionální politiky byla Strategie regionálního rozvoje ČR přijatá vládou v roce 2000 usnesením č. 682 ze dne 12. července 2000 o Strategii regionálního rozvoje České republiky. Tato Strategie regionálního rozvoje vytvořila základní rámec pro formování regionální politiky České republiky komplementární s regionální politikou Evropské unie.*

Cílem aktualizace SRR ČR je implikace nových nařízeních EU v oblasti politiky hospodářské a sociální soudržnosti do strategie, priorit a opatření české regionální politiky. Dokument bude určovat orientaci politiky regionálního rozvoje České republiky v období let 2007 - 2013. Vychází ze "Strategie udržitelného rozvoje České republiky" a v ekonomické oblasti ze zpracovávané "Strategie hospodářského růstu". V oblasti politiky soudržnosti naváže SRR ČR na její základní programové dokumenty na národní úrovni "Národní rozvojový plán" a "Národní strategický referenční rámec". Zpracovatelem SRR ČR je Ministerstvo pro místní rozvoj, odbor regionálního rozvoje.

*Cílem strategie je formulování témat a aspektů významných pro podporu regionálního rozvoje a zahrnutí regionální dimenze do těchto politik tam, kde je to účelné a potřebné. Strategie regionálního rozvoje tak představuje strategickou orientaci pro budoucí programy regionálního rozvoje na centrální i regionální úrovni.*¹¹

Podíváme-li se konkrétně na Jihočeský kraj, najdeme dokument **Program rozvoje Jihočeského kraje 2007 – 2013**.

„Návrh Programu rozvoje Jihočeského kraje pro období 2007 - 2013 je základním střednědobým dokumentem regionálního rozvoje na úrovni vyššího územně samosprávného celku, který kraj zpracovává v samostatné působnosti na základě platné legislativy, zejména zákona č.248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje a zákona o krajích č. 129/2000 Sb.

Program rozvoje Jihočeského kraje reaguje i na nové ekonomické příležitosti a možnosti podpory ze strukturálních fondů Evropské Unie v programovacím období 2007-2013.

Nejdůležitější částí tohoto dokumentu je návrh rozvojové strategie kraje, jejímž smyslem je dosáhnout:

*Rozvoje konkurenceschopnosti Jihočeského kraje posilováním atraktivity jeho území pro podnikání i investice, dynamizací lidských zdrojů a zkvalitňováním životních podmínek obyvatel při respektování principů udržitelného rozvoje.*¹²

Na Program rozvoje Jihočeského kraje navazuje **Program rozvoje města Jindřichův Hradec**. Tento program byl vypracován v roce 2003 a je rozdělen do několika oblastí: infrastruktura; cestovní ruch, památková péče, kultura a vnější vztahy; podpora a rozvoj podnikání, poskytování služeb obyvatelstvu, správa města; sociální oblast a zdravotnictví; životní prostředí; vzdělání, sport a volný čas.

V oblasti cestovního ruchu jsou stanoveny strategické cíle: zvýšení úrovně Jindřichova Hradce, doplnění chybějících zařízení; vytvoření bezpečných cyklotras městem i okolím; vytvoření komplexního systému nabídky atraktivit a služeb, zacílení nabídky; zvýšení

¹¹ MMR. *Strategie regionálního rozvoje České republiky pro léta 2007 - 2013* [online] URL: <<http://www.mmr.cz/index.php?show=001024004003>> [cit. 2007-06-16]

¹² Jihočeský kraj. *Návrh Programu rozvoje Jihočeského kraje 2007 – 2013* [online] URL: <http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par%5Bid_v%5D=1046&par%5Blang%5D=CS> [cit. 2007-06-16]

návštěvnosti města a regionu pro individuální i hromadný turismus; zajištění snadné orientace ve městě i okolí. [23]

Můžeme zmínit i **Program rozvoje Mikroregionu Jindřichohradecko** - svazek obcí Jindřichohradecko. Tento dokument byl vypracován v roce 2003 a řeší prioritní oblasti, kterými jsou:

1. Infrastruktura a životní prostředí
2. Podnikání, cestovní ruch (zde jsou hlavní cíle: zlepšit podmínky pro rozvoj malého a středního podnikání, zlepšit podmínky pro rozvoj cestovního ruchu – zajistit informační služby návštěvníkům mikroregionu, rozvoj turistických tras, doplňkových služeb a infrastruktury)
3. Zemědělství, lesnictví, rybářství a rozvoj venkova
4. Kvalita života [30]

5. Hlavní charakteristiky města Jindřichův Hradec

Jindřichův Hradec se nachází na východě Jihočeského kraje. Je sídelním městem stejnojmenného okresu - největšího v ČR (1944 km²). Okres Jindřichův Hradec se rozkládá na jihovýchodě Čech a jeho jižní hranice tvoří zároveň státní hranici s Rakouskem. Na západě sousedí s okresem České Budějovice, na severozápadě s okresem Tábor, na severu s okresem Pelhřimov, na severovýchodě s okresem Jihlava a na východě s okresy Třebíč a Znojmo. [19]

„Ústřední masiv části Jihlavských vrchů a Novobystřická vrchovina vytvářejí předěl území okresu, který na východě přechází ve značně rozčleněnou pahorkatinu Dačickou, protékanou po celé délce Moravskou Dyjí, a na západě v obdobnou pahorkatinu Jindřichohradeckou, kterou protéká řeka Nežárka. Odlišným prvkem v pahorkatinném charakteru povrchu okresu je Třeboňská pánev, která má mírně zvlněný reliéf jen při okrajích. Nadmořská výška zde dosahuje 400 - 500 m. Ploché pánevní reliéf a malý spád toků Lužnice a Nežárky je příčinou vzniku rozsáhlých rašelinišť a významné rybníkářské oblasti.“¹³

Hlavní surovinou v okrese Jindřichův Hradec jsou lesy, které pokrývají 38% celkové plochy okresu. Jedná se převážně o lesy smíšené. Jinak je toto území na bohaté suroviny spíše chudé. Další zvláštností jsou rozsáhlé vodní plochy vybudovaných rybníčních soustav. *„V okrese je přes 2 500 rybníků s chovem ryb, svou rozlohou zaujímají zhruba 6 % plochy okresu. Okres Jindřichův Hradec je okresem průmyslově zemědělským. Zemědělská půda představuje rozlohu 92 252 ha, 47,5% z celkové plochy okresu. Rostlinná výroba je zaměřena na obiloviny, brambory a píce. V živočišné výrobě převažuje chov prasat a skotu.“¹⁴*

Takto velkým počtem vodních ploch je ovlivněno i podnebí, protože slouží jako akumulátory tepla a regulují množství srážek i zchlazování. Nejtepleji je v Třeboňské pánvi, naopak chladněji je na Studenecku v okolí Javořice. Průměrná roční teplota dosahuje hodnot mezi 6 a 8 °C. [19]

^{13, 15} ČSÚ. *Charakteristika okresu*. Aktualizováno 1.10.2004. [online]
URL: http://www.czso.cz/xc/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_jh [cit. 2007-06-02]

Město Jindřichův Hradec leží u řeky Nežárky a Hamerského potoka ve výšce 478 m nad mořem a zabírá plochu 74,27 km². Rozprostírá se 55 km severovýchodně od Českých Budějovic a 25 km severně od hranic s Rakouskem. Žije zde téměř 23 000 obyvatel.

Části města Jindřichův Hradec jsou Buk, Děbolín, Dolní Radouň, Dolní Skřýchov, Horní Žďár, Jindřichův Hradec I, Jindřichův Hradec II, Jindřichův Hradec III, Jindřichův Hradec IV, Jindřichův Hradec V, Matná, Otín, Polínko, Radouňka. [8]

Dále je také největším městem mikroregionu nazvaném Jindřichohradecko, který vznikl v roce 2002 za účelem společného postupu při rozvoji členských obcí a celého území jako jednotného celku. Mikroregion má 17 měst a obcí, kde Jindřichův Hradec i díky své velikosti převzal roli „hlavního města“ tohoto mikroregionu. [30]

„Území mikroregionu je charakterizováno poměrně rozsáhlými lesními porosty a vodními plochami, zejména rybníky. Největší soustředěnost kulturních a historických památek je v Jindřichově Hradci, jeho okolí pak oplývá množstvím přírodních zajímavostí a scenérií.“¹⁵

„V květnu 2002 byla podepsána zakládací listina euroregionu s názvem „Silva Nortica“, který zahrnuje území okresů Jindřichův Hradec, České Budějovice, Písek a Tábor. V Dolním Rakousku se jedná o okresy Zwettl, Krems, Gmünd, Waidhofen an der Thaya a Horn. Euroregion představuje území o rozloze 10 639 km² s téměř 0,7 mil. obyvatel. Cílem přeshraniční spolupráce je společná reprezentace regionu, výměna informací, rozvoj cestovního ruchu, a podobně. Na jihočeské straně je do něho zapojeno 43 obcí s více než 265 tis. obyvateli.“¹⁶

Toto všechno dělá z Jindřichova Hradce jedinečné místo pro rozvoj cestovního ruchu, který na oplátku obohacuje město jak po stránce ekonomické, tak i sociální.

5.1 Historie města

Jedná se o jedno z našich nejstarších měst. „*Jindřichův Hradec se jako město vyvinul v průběhu 13. století na místě staršího slovanského osídlení s hradištěm z 10. století. Hradiště i s okolní krajinou získal počátkem 13. století od českého panovníka Vítkovec Jindřich, který zde*

¹⁵ Kolektiv autorů: *Mapový průvodce mikroregionem Jindřichohradecko*. Realizovala Reklamní agentura eF, s.r.o., České Budějovice 2004. 1. vydání

¹⁶ ČSÚ. *Charakteristika kraje*. Aktualizováno 17. 3. 2007. [online]
URL:<http://www.czso.cz/xcr/redakce.nsf/i/charakteristika_kraje> [cit. 2007-06-02]

založil rod pánů z Hradce. Erb tohoto rodu, zlatá růže v modrém poli, doplněný privilegiem krále Vladislava II. z roku 1483 o dva zlaté královské lvy a iniciálu W s korunkou, je dodnes ve znaku města.

Obrázek č. 1: Znak města

Zdroj: <<http://jindrichuv-hradec.turistik.cz/cs/detail/>>

Za vlády tohoto rodu, která končí jeho vymřením až roku 1604, došlo k velkolepému rozvoji města, jež se v 16. století počítalo mezi největší v českém království. Vrcholu svého rozvoje dosáhlo město za posledních pánů z Hradce ve 2. polovině 16. století. V této době se přestavují původní gotické a staví nové renesanční měšťanské domy na náměstí i v přilehlých ulicích, za severními hradbami se rozrůstá tak zvané Nové město. Pečeť renesanční podoby vtiskly centrálnímu náměstí a hlavním ulicím prostorné domy s arkádovými dvory a honosnými průčelími se štíty a atikami. Díky slavné historii dnes město náleží k architektonickým perlám jižních Čech.“¹⁷

Od počátku 17. století do roku 1693 patřilo město Slavatům a od 18. století až do roku 1945 Černínům.

Město těžilo ze své výhodné komunikační polohy především po zřízení pravidelného dopravního spojení poštovním rychlíkem Vídeň – Praha. Dobře se rozvíjel cestovní ruch a pohostinství, v polovině 19. století bylo město ve velikostní struktuře českých sídel na osmém místě.

Doba německé okupace a obsazení pohraničí vedla téměř k odříznutí Jindřichova Hradce od vnitrozemí a ke stagnaci.

¹⁷ Kolektiv autorů: *Mapový průvodce mikroregionem Jindřichohradecko*. Realizovala Reklamní agentura eF, s.r.o., České Budějovice 2004. 1. vydání

V roce 1945 byl obnoven Jindřichohradecký okres a roku 1960 k němu byly připojeny zrušené okresy Třeboňský a Dačický a město získalo ztracené postavení správního centra.

Roku 1950 bylo historické jádro města vyhlášeno městskou památkovou rezervací.

Po roce 1989 dochází k rozmachu soukromého podnikání ve stavebnictví, obchodu a službách. Obnovuje se také větší část historického jádra města a při příležitosti 700. výročí založení města, v roce 1993, se znovu otevřel opravený státní hrad a zámek. Rozšířily se unikátní gobelínové dílny, zrekonstruovaly se koželužské domky u Nežárky.

V roce 1991 se Jindřichův Hradec zařadil mezi univerzitní města otevřením fakulty managementu Jihočeské univerzity. V současné době má zde sídlo Vysoká škola ekonomická, fakulta managementu. Jindřichův Hradec se tak stal nejmenším univerzitním městem v České republice. [23]

5.2 Atraktivita města pro cestovní ruch

V této kapitole jsou popsány konkrétní atraktivita pro cestovní ruch přímo v Jindřichově Hradci a jeho bezprostřední blízkosti. Jsou členěny podle jejich charakteru.

5.2.1 Historické a sakrální památky

Největší dominantou města a zároveň nejvýznamnější památkou města je **Státní hrad a zámek**. *„Původně raně gotický hrad z let 1260-1270 byl v 16. století přestavěn v renesanční zámek se třemi nádvořími, z nichž zvláště třetí patří svými arkádami k nejvýznamnějším dílům renesance u nás“*.¹⁸

„Státní hrad a zámek v Jindřichově Hradci byl v roce 1996 prohlášen Národní kulturní památkou, svou rozlohou se řadí na třetí místo v České republice, obsahuje kolem 320 místností, ke vstupu do nich se používá cca 500 klíčů, v interiérech je uloženo a vystaveno na 7 000 obrazů, nábytku, porcelánu a dalších uměleckých předmětů a stejný počet knih.

V letech 1976 - 1993 prošel hrad a zámek generální opravou a postupně byl celý zpřístupněn veřejnosti. Návštěvníky očekávají tři prohlídkové trasy, rozdělené podle jednotlivých stavebních etap. Prostory hradu a zámku často ožívají divadelními představeními,

¹⁸ Kolektiv autorů: *Jindřichohradecko, průvodce turistickým regionem*. Vydal Městský úřad Jindřichův Hradec. 2. vydání 2005

*koncerty a dalšími akcemi, které z něj vytvářejí i pro současnost významné kulturně společenské centrum.*¹⁹

Otevírací doba :

Od 10,00 hod. do 15,15 hod. v měsících dubnu a říjnu: denně mimo pondělí a dnů po státem uznaném svátku.

Od 10,00 hod. do 16,15 hod. v měsících květnu a září: denně mimo pondělí s dnů po státem uznaném svátku.

Od 9,00 hod. do 16,15 hod. v měsících červnu, červenci a srpnu: denně mimo pondělí a dnů po státem uznaném svátku.

Návštěvníci mají k dispozici výběr je tří prohlídkových okruhů s průvodcem, přičemž jedna trasa trvá cca 50 minut. Trasy jsou značeny písmeny A,B,C a mají své názvy (Adamovo stavení, Středověký hrad, Procházka staletími. Samostatně, bez průvodce si může návštěvník prohlédnout Černou věž, dřívější hladomornu. Po zdolání 149 schodů se dostane na ohoz věže, ze kterého je krásný pohled na celé město. [29]

Na Státním hradu a zámku také probíhají noční prohlídky s Bílou paní, tajuplná divadelní pohádková romance pro dospělé i pro děti.

V roce 2007 probíhaly prohlídky pro veřejnost od konce července do poloviny září, vždy v pátek a v sobotu od 21.00, 22.00 a 23.30 hodin.

Obrázek č. 2: Pohled na zámecký komplex

Zdroj: město Jindřichův Hradec <www.jh.cz>

Obrázek č. 3: Pohled na Státní hrad a zámek

Zdroj: město Jindřichův Hradec <www.jh.cz>

¹⁹ Státní hrad a zámek Jindřichův Hradec [online] URL: <<http://www.zamekjh.cz/>> [cit. 2007-06-09]

Tabulka č. 3: Návštěvnost Státního hradu a zámku v letech 2000 - 2006

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Návštěvnost/osob	91 445	82 145	74 549	74 232	76 589	68 000	60 921

Zdroj: Státní hrad a zámek v Jindřichově Hradci

Ve městě se nachází také **Muzeum Jindřichohradecka**, které má pro město velký význam. Najdeme zde světově proslavené Krýzovy jesličky, které zhotovil punčochář Tomáš Krýza pocházející z Jindřichova Hradce. Jedná se o největší mechanický lidový betlém na světě. Dále zde můžeme vidět „Síň Emy Destinové“, „Malované terče a terčové zbraně“, „Hodiny a cechy“, „Lékárna u Panny Marie Pomocné“ a další zajímavé expozice. [7]

Otevírací doba :

1.4. – 6.1. denně kromě pondělí (červen až září denně)

Budova muzea otevřena od 8.30 do 12.00 A od 12.30 do 17.00 hodin

Od 7.1. do 31.3. je muzeum pro veřejnost uzavřeno.

V roce 2006 byla návštěvnost Muzea Jindřichohradecka 72 345 osob. [31]

Muzeum spravuje také **kostel sv. Jana Křtitele**, který patří k nejvýznamnějším gotickým památkám v Čechách. Tento klášter byl v roce 1564 přestavěn na městský špitál, čímž došlo k rozšíření stavby o dva velké dvoulodní renesanční sály, kde má nyní muzeum hlavní výstavní prostory. [7]

Otevírací doba :

v červenci a srpnu denně od 9.00 - 12.00 a 12.30 - 16.30 hod.

Obrázek č. 4: Kostel sv. Jana Křtitele

Zdroj: město Jindřichův Hradec <www.jh.cz>

Další dominantou města je městská věž proboštského **kostela Nanebevzetí Panny Marie**, která je vysoká 68,3 metrů a pohled z ní si můžeme vychutnat z výšky 35,3 metrů, kam vede 153 schodů. Tento kostel stojí v blízkosti hlavního náměstí a prochází jím 15. poledník východní délky. [8]

Otevírací doba vyhlídkové věže :

1.4. – 6.1. pouze o sobotách a nedělích (červen až srpen denně) vždy od 10.00 – 12.00 a od 13.00 do 16.00 hod.

Od 7.1. do 31.3. je věž pro veřejnost uzavřena

Obrázek č. 5: kostel Nanebevzetí Panny Marie

Zdroj: město Jindřichův Hradec <www.jh.cz>

Obrázek č. 6: Městská věž

Zdroj: město Jindřichův Hradec <www.jh.cz>

„Historický ráz dodávají městu i další kostely, např. hřbitovní kostel sv. Václava, kostel sv. Jakuba s černínskou hrobkou, kostel sv. Alžběty a další.“²⁰

Přímo v centru města najdeme značený vycházkový okruh historickou částí Jindřichova Hradce. Okruh začíná a končí na Masarykově náměstí a jeho délka je 3 km.

5.2.2 Technické památky

Nejvýznamnější technickou památkou je bezesporu poslední „živá“ úzkokolejná lokálka v Čechách, kterou provozují Jindřichohradecké místní dráhy, a.s. Rozchod kolejí je pouhých

²⁰ Kolektiv autorů: *Jindřichohradecko, průvodce turistickým regionem*. Vydal Městský úřad Jindřichův Hradec. 2. vydání 2005

760 mm a nejvyšší povolená rychlost je 50 km/hod. Na tratích je celkem 30 stanic a zastávek. Nejnovější zastávka byla uvedena do provozu 1. ledna 2006. Začátek trati je na nádraží v Jindřichově Hradci a rozbíhá se na jih do Nové Bystřice (33km, z roku 1897) a na sever do Obrataně (46km, z roku 1906).

Nejedná se však pouze o turistickou atrakci, ale i o prostředek pravidelné dopravy a to jak osobní, tak i nákladní. Právě pravidelnou dopravu zajišťují motorové lokomotivy, pro turisty je připravena lokomotiva parní.

Jindřichohradecké místní dráhy, a.s. nabízejí mnoho doprovodných programů a služeb. Mezi tyto patří např. „dovolená na nádraží“ – poskytování ubytování přímo na nádraží v rekonstruovaných nádražních budovách vybraných stanic. Můžeme si také zakoupit celou řadu upomínkových předmětů a buď přímo ve vlaku v bufetovém voze, v Infocentru JHMD a ve vybraných stanicích JHMD. Jedná se např. o plakáty, pohlednice, kalendáře, hrnky, mapy, knihy a jiné.

Ve všech vlacích úzkokolejné dráhy je povoleno přepravovat zavazadla a jízdní kola. Existují i týdenní traťové jízdenky pro jízdní kolo. Ceny se poté odvíjejí podle toho, zda využijeme vlak motorový nebo parní. V parním jsou ceny vždy o něco vyšší, rozdíl však není tak výrazný, aby se turisté museli rozhodovat mezi cenou a jedinečným zážitkem svést se v parním vlaku. [22]

Obrázek č. 7: Parní lokomotiva

Zdroj: <www.jhmd.cz>

Obrázek č. 8: Parní lokomotiva II

Zdroj: <www.jhmd.cz>

Návštěvnost (počet přepravených osob) Jindřichohradecké úzkokolejky byla v roce 2006 255 320 osob. [31]

Další technickou památkou najdeme v zámeckém mlýnu. „*Mlýn byl vybudován r. 1551, přestavěný v roce 1888 na vodní elektrárnu, která byla ve své době první v Čechách. Instalaci*

turbíny a dynama provedl František Křižík. Vyráběný elektrický proud se využíval k osvětlení města. Po rekonstrukci bývalého mlýna je Křižíkova elektrárna od roku 2002 opět v provozu a podle stavu vody vyrábí 15 až 50 kwh.“²¹

Obrázek č. 9: Mlýn

Zdroj: město Jindřichův Hradec <www.jh.cz>

5.2.3 Kulturní vyžití

„Dnešní Jindřichův Hradec ctí své tradice a pestrost kulturní nabídky je hodna svého místa. Divadelní a filmová představení, koncerty, výstavy, přednášky, pohádky pro děti a další akce probíhají v prostorách Kulturního domu Střelnice, který je stejně jako v minulosti i dnes střediskem kulturního a společenského života města. Je zde umístěno kino s 310 místy a divadelní sál pro 561 diváků.“²²

²¹ Kolektiv autorů: *Mapový průvodce mikroregionem Jindřichohradecko*. Realizovala Reklamní agentura eF, s.r.o., České Budějovice 2004. 1. vydání

²² Kolektiv autorů: *Mapový průvodce mikroregionem Jindřichohradecko*. Realizovala Reklamní agentura eF, s.r.o., České Budějovice 2004. 1. vydání

Obrázek č. 10: Kulturní dům Střelnice

Zdroj: město Jindřichův Hradec <www.jh.cz>

*„Ve městě je každoročně konán folkový festival Folková růže, festival vážné hudby Jindřichohradecký hudební podzim, slavnosti Adama Michny z Otradovic, Jihočeský hudební festival, mezinárodní hudební festival Mladá Praha, dětské slavnosti s názvem Město dětem, činohra na nádvoří Státního hradu a zámku v Jindřichově Hradci, adventní a vánoční koncerty na zámku, v kostele sv. Jana Křtitele, v muzeu Jindřichohradecka, či v kapli sv. Máří Magdaleny. Mezi nejvýznamnější akce patří každoročně konaný Jihočeský hudební festival Concertino Praga.“*²³

Dále najdeme v Jindřichově Hradci Městskou knihovnu s přístupem na internet, Internetovou kavárnu, galerii Agama (výstava prací dětí ze speciálních škol v Jindřichově Hradci), Ateliéry tapisérií, Zámecký mlýn (výstavní prostory, příležitostné kulturní akce, mimo jiné je zde možnost prohlídky původní a funkční Křížkovy elektrárny), ale i třeba hvězdárnu F. Nušla, kde lze pozorovat Slunce i noční oblohu, probíhají zde odborné programy, pořady pro školní mládež i veřejnost.

V Jindřichově Hradci se narodil a žil barokní hudební skladatel Adam Michna z Otradovic. Pocházel odtud i objevitel původce skvrnitého tyfu, lékař Stanislav Prowazek. K dalším známým rodákům patří např. i historikové Antonín Rezek a František Roubík. [8]

Můžeme navštívit i první institucí v České republice zabývající se výhradně médiem fotografie, a to **Národní muzeum fotografie**.

²³ Kolektiv autorů: *Mapový průvodce mikroregionem Jindřichohradecko*. Realizovala Reklamní agentura eF, s.r.o., České Budějovice 2004. 1. vydání

Teprve založením Národního muzea fotografie získala Česká republika stálou expozici, kde se mohou vystavovat díla českých fotografických velikánů. Spolu s tím získala i specializovanou odbornou instituci, archiv a konzervátorský pracoviště pro fotografii.

„ Národní muzeum fotografie vzniklo z potřeby vytvořit v České republice instituci, která by zachránila a nadále ochraňovala obrazové svědectví života a kultury obyvatel českých zemí.“²⁴

Muzeum založilo město Jindřichův Hradec a Muzeum fotografie jako obecně prospěšnou společnost. [27]

Muzeum najdeme na adrese:

Kostelní 20/I, 377 01 Jindřichův Hradec

Návštěvnost Národního muzea fotografie v roce 2006 byla 7 500 osob. [31]

5.2.4 Sportovní možnosti

Jak již bylo výše zmíněno, Jindřichohradecko oplývá nádhernou krajinou a díky tomu se také stalo rájem cyklistů. Jindřichův Hradec je ideálním výchozím nebo cílovým bodem. Pro přepravu kol je možné využít úzkokolejku, vedoucí z Jindřichova Hradce dvěma směry, a to do Nové Bystřice a do Obrataně a protínající mikroregion vertikálně. Je zde hustá síť cyklotras, která navazuje na trasy v Chráněné krajinné oblasti Třeboňsko. [7]

Další možností přepravy cyklistů s koly je Cyklotrans. Přes Jindřichův Hradec jezdí tzv. Zelená linka, která vede z Českých Budějovic přes Třeboň, Jindřichův Hradec, Slavonice až do Vranova nad Dyjí.

Od poloviny června do konce září jezdí Cyklotrans o víkendech, v období letních prázdnin je provoz rozšířen o další linky a nové spoje i v pracovních dnech. Jízdní kola se přepravují na vleku s kapacitou 25-30 kol a cena za jedno kolo na jakoukoli vzdálenost je 10Kč. [12]

„Regionem prochází dálková cyklistická stezka Praha – Vídeň. Na podzim roku 2000 bylo dokončeno vybudování více než 300 kilometrů cykloturistických tras podél hranic

²⁴ Národní muzeum fotografie. *Muzeum*. [online] URL: <<http://www.nmf.cz/index.php?menuid=3>> [cit. 2007-06-16]

*s Rakouskem v rozsáhlém úseku od Českých Velenic až za řeku Moravskou Dyji k Deštné. Trasy vznikly úpravou povrchu existujících silničních komunikací II. a III. třídy a silniček místního významu. Na dobudování ještě čekají odpočívadla. Celý systém je napojen na rakouskou síť cyklotras.*²⁵

V regionu je jeden hraniční přechod do Rakouska s neomezeným provozem, který slouží pro veškerou silniční dopravu, a to Nová Bystřice. Existují samozřejmě i další hraniční přechody, které jsou popsány níže v kapitole 6.3 Doprava.

Další sportovní vyžití nabízí Jindřichohradecko v oblasti vodních sportů a rekreačního plavání a koupání. Přímo v Jindřichově Hradci je Plavecký bazén a Aquapark (i plážový volejbal) a Plovárna u rybníka Vajgar (možnost zapůjčení loďky nebo pronájmu tenisového kurtu). V blízkosti Jindřichova Hradce je pak široká nabídka přírodních koupališť jako např. Jindřiš – pískové jezero, rybník Osika – Albeř, Kačležský rybník a další. Množství rybníků, řek a potoků láká také k rybaření. Sportovní rybáře pak uspokojí např. rybníky Adamovský a Nový Kanclíř.

Dále je možné provozovat jezdectví, tenis, volejbal, golf (golfové hřiště Nová Bystřice), ricochet, fitness, bowling. Omezené jsou samozřejmě zimní sporty jako je sjezdové lyžování, více se využívají běžecké trasy, u kterých se však můžeme setkat s nízkou udržovaností. I když např. Nová Bystřice a Slavonice si trasy nechávají udržovat pravidelně. Lyžařské vleky se nacházejí např. v obci Hradiště u Nové Bystřice a Radíkově. Krásné lesy jsou pak rájem houbařů a sběračů borůvek a malin. [7,8]

Na severozápadním okraji města nalezneme i sportovní letiště, které provozuje Aeroklub Jindřichův Hradec, a nabízí motorové i bezmotorové létání, parašutismus, vyhlídkové lety, vlečení transparentů a leteckou školu, která probíhá celoročně (podzim a zima teoretický výcvik, jaro a léto praktický výcvik). Jeho poloha a dobrá dostupnost z města je vhodná pro rodinné výlety a turistické akce. Letiště provozuje i restauraci s barem a vyhlídkovou terasou.

5.2.5 Přírodní atraktivita

Ke scenérii Jindřichova Hradce patří neodmyslitelně rybník Vajgar, který vznikl na místě někdejších bažin. Nejdříve se nazýval Městský nebo Zámecký, dnešní název se vžil až

²⁵ Kolektiv autorů: *Jindřichohradecko, průvodce turistickým regionem*. Vydal Městský úřad Jindřichův Hradec. 2. vydání 2005

koncem 17. století z německého slova Weiher, což v překladu znamená „rybník“. Další rybníky vhodné ke koupání či rybaření jsou uvedeny v předchozí podkapitole.

V okolí města (ať již v bezprostřední blízkosti nebo jako součást Jindřichohradecka) můžeme navštívit Národní přírodní památku (Kaproun), Přírodní rezervace (např. Hadí vrch, Mutenská obora, Hrádeček) a Přírodní památky (např. Pískovna na cvičišti, Horní Lesák, Rašeliniště u Suchdola). [7,8]

Asi nejznámější přírodní oblast v tomto mikroregionu je Přírodní park Česká Kanada. Rozkládá se jihovýchodně od Jindřichova Hradce. Je ohraničena přibližně městy Kunžak, Český Rudolec, Slavonice, Nová Bystřice a Jindřichův Hradec. *„Její rozloha je 283 km². Název je odvozen od přírodního charakteru krajiny, charakteristického početnými vodními plochami, rozsáhlými lesními komplexy s rozestými balvany a poněkud sychravějším podnebním rázem. Je to velmi řídko osídlená krajina s několika přírodními rezervacemi.“*²⁶

Shrnutí

Z výše uvedeného je zřejmé, že Jindřichův Hradec je dostatečně vybaven atraktivitami především pro městský cestovní ruch (zahrnující historické a technické památky i kulturní akce), sportovně orientovaný cestovní ruch, ale najdeme zde i prostor pro cestovní ruch orientovaný na přírodní poznání.

²⁶ Kolektiv autorů: *Jindřichohradecko, průvodce turistickým regionem*. Vydal Městský úřad Jindřichův Hradec. 2. vydání 2005

6. Materiálně – technická základna

V této kapitole je popsána materiálně – technická základna, kterou může dnešní Jindřichův Hradec nabídnout. Kapitola je rozdělena na podkapitoly dle složek materiálně-technické základny a to na ubytování, stravování a dopravu.

6.1 Ubytování

Při výběru ubytování přímo v Jindřichově Hradci máme k dispozici několik hotelů, penzionů, privátů, ubytoven a v blízkosti města i autokemp a chatovou osadu.

Najdeme zde i hotely vhodné pro pořádání kongresů, školení a doprovodných akcí. Tyto hotely nabízejí vždy několik kongresových sálů pro různý počet osob (od malých sálů až po prostory pro 150 lidí), většinou jsou vybaveny příslušnou technikou, ozvučením nebo možností tlumočení.

Jsou zde i nabídky ubytování pro příznivce wellness a relaxačních aktivit, penziony zaměřené přímo na cykloturistiku, v jejichž nabídce najdeme např. pomoc při plánování tras, servis kol, cyklopůjčovnu, dostatek místa pro uskladnění kol při pobytu a další.

Budovy ubytovacích zařízení jsou většinou přímo v samém centru města, a jedná se převážně o historické budovy, které spoluvytvářejí charakteristický ráz města. Není tedy výjimkou nabídka výhledu z pokoje přímo na zámek či jinou historickou památku. Většina ubytovacích zařízení nabízí vybavení vyšší kvality a mnoho doplňkových služeb. S přihlédnutím k těmto okolnostem musíme počítat, a to zejména v letní sezóně, s vyššími cenami za ubytování. Za dvoulůžkový pokoj s příslušenstvím zaplatíme v hlavní sezóně v takovémto hotelu nebo penzionu průměrně 1400Kč.

Vyznavači přírodnějšího a levnějšího ubytování mohou využít služeb blízkého Autokempu Jindřiš. Autokemp se nachází v překrásné krajině lesů a rybníků 3 km od města Jindřichův Hradec. Ubytování je zde však pouze ve vlastních karavanech a stanech s připojením na elektrický proud. Další možností tohoto typu je chatová osada Břeskáč.

V následujících dvou tabulkách jsou zachyceny počty hromadných ubytovacích zařízení podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností (dále SO ORP). V první tabulce je počet hromadných ubytovacích zařízení dále dělen na pokoje, lůžka, místa pro karavany a stany a

zabývá se i otázkou cen. V druhé tabulce jsou tato hromadná ubytovací zařízení rozdělena podle kategorie zařízení (hotely, penziony, kempy apod.).

Jindřichův Hradec se počtem hromadných ubytovacích zařízení (90) řadí na 3. místo v Jihočeském kraji za Český Krumlov a Vimperk, avšak počtem lůžek až na místo 7. [18]

Tabulka č. 4: Hromadná ubytovací zařízení cestovního ruchu podle SO ORP k 31. 12. 2005

	Hromadná ubytovací zařízení	Pokoje	Lůžka	Místa pro karavany a stany	Průměrná cena za ubytování (Kč)	Hromadná ubytovací zařízení		Lůžka	
						rozdíl 2005-2000	index 2005/2000	rozdíl 2005-2000	index 2005/2000
Jihočeský kraj	995	17 400	52 011	13 999	268	66	107,1	4 140	108,6
v tom správní obvody:									
Blatná	18	405	1 487	-	191	4	128,6	566	161,5
České Budějovice	79	2 646	6 487	1 290	377	0	100,0	785	113,8
Český Krumlov	261	3 501	10 370	3 896	322	22	109,2	935	109,9
Dačice	18	293	1 004	51	191	2	112,5	220	128,1
Jindřichův Hradec	90	1 267	4 081	1 257	246	20	128,6	443	112,2
Kaplice	12	101	265	-	318	-6	66,7	-136	66,1
Milevsko	15	305	1 246	215	209	-3	83,3	-103	92,4
Písek	63	1 448	4 609	860	224	-2	96,9	430	110,3
Prachatice	74	875	2 815	1 110	218	2	102,8	-141	95,2
Soběslav	19	400	1 294	760	190	-1	95,0	-160	89,0
Strakonice	33	568	1 748	471	200	4	113,8	-559	75,8
Tábor	66	1 537	4 353	568	282	-2	97,1	-128	97,1
Trhové Sviny	20	236	650	50	222	-3	87,0	-144	81,9
Třeboň	88	1 621	4 369	2 523	239	21	131,3	755	120,9
Týn nad Vltavou	17	472	2 028	243	198	5	141,7	1 412	329,2
Vimperk	111	1 526	4 514	455	266	2	101,8	27	100,6
Vodňany	11	199	691	250	122	1	110,0	-62	91,8

Zdroj: Český statistický úřad <<http://www.czso.cz>>

Tabulka č. 5: Hromadná ubytovací zařízení podle kategorie zařízení podle SO ORP k 31. 12. 2005

	Hromadná ubytovací zařízení celkem	v tom						Lůžka	
		hotely	penziony	kempy	chatové osady	turistické ubytovny	ostatní	celkem	na 1 000 obyvatel
Jihočeský kraj	995	154	350	118	65	57	251	52 011	82,9
v tom správní obvody:									
Blatná	18	2	5		4	1	6	1 487	109,5
České Budějovice	79	25	26	10	1	2	15	6 487	43,4
Český Krumlov	261	38	99	24	17	15	68	10 370	251,9
Dačice	18	5	3	1	1	4	4	1 004	50,0
Jindřichův Hradec	90	9	40	7	7	4	23	4 081	86,0
Kaplice	12	2	9	-	-	-	1	265	13,6
Milevsko	15	2	4	3	2	-	4	1 246	65,6
Písek	63	9	11	7	10	4	22	4 609	90,1
Prachatice	74	9	26	7	4	7	21	2 815	83,3
Soběslav	19	4	3	6	1	2	3	1 294	58,7
Strakonice	33	5	8	8	1	2	9	1 748	39,0
Tábor	66	12	20	8	4	3	19	4 353	54,3
Trhové Sviny	20	3	10	1	-	-	6	650	36,7
Třeboň	88	6	36	26	3	3	14	4 369	173,1
Týn nad Vltavou	17	1	3	4	4	1	4	2 028	145,6
Vimperk	111	20	45	4	5	9	28	4 514	255,3
Vodňany	11	2	2	2	1	-	4	691	62,0

Zdroj: Český statistický úřad <<http://www.czso.cz>>

6.2 Stravování

Jindřichův Hradec nabízí poměrně dostatek restaurací různých stylů a cenových relací. Většinou se jedná o restaurace patřící přímo k hotelu či penzionu.

Další nabídku tvoří hospůdky, vinárny, kavárny či cukrárny. Najdeme zde širokou nabídku české i mezinárodní kuchyně, můžeme si vybrat z rybích specialit či specialit připravovaných na grilu a dalších jiných gastronomických pochutin. Především pak v letních měsících je město poseto terasami a zahrádkami patřících k restauracím a kavárnám, které lákají turisty k posezení v příjemném prostředí historického města.

Některé restaurace nabízejí i speciální nabídky cateringových služeb a to jak v místě dané restaurace, tak i v místě určeném zákazníkem a není překážkou poskytovat tyto služby např. i na zámku.

6.3 Doprava

Jindřichův Hradec leží stranou od hlavního silničního tahu mezi Prahou, Táborem a Českými Budějovicemi E55. Jestliže zvolíme tuto silnici pro příjezd do Jindřichova Hradce, odbočíme z ní mezi městy Soběslav a Veselí nad Lužnicí, a po necelých 25km a projetí Kardašovou Řečicí dorazíme do určeného cíle.

Přímo Jindřichovým Hradcem prochází silnice E551, která spojuje České Budějovice a Pelhřimov a vede dále na Humpolec k dálnici D1 vedoucí do Brna či Prahy.

Do Brna se můžeme dostat také silničním tahem přes Telč, Třebíč a Náměšť nad Oslavou. A další silnice nižší třídy vedou do blízkých měst jako např. do Nové Bystřice, Kunžaku (dále do Dačic) a do Deštné.

Pokud se jedná o autobusovou dopravu, jezdí mezi Jindřichovým Hradcem a Prahou přímé spoje, avšak jejich intenzita a doba odjezdů nejsou voleny optimálně k potřebám obyvatel a turistů, a proto by zasluhovaly vylepšení. Další přímé spoje jezdí do Jindřichova Hradce např. z Brna, Českých Budějovic, Tábora a Pelhřimova.

Sít železnic byla na Jindřichohradecku vybudována již v letech 1871 – 1906. Okresem prochází důležitá trať České Budějovice – Veselí nad Lužnicí – Jihlava se železničním uzlem v Jindřichově Hradci. Při cestě z nebo do Prahy musíme přestupovat ve Veselí nad Lužnicí, do Brna se dostaneme přímým spojem.

Jindřichův Hradec leží blízko hraničního silničního přechodu s Rakouskem s neomezeným provozem pro veškerou silniční dopravu, Nová Bystřice, dále jsou v blízkosti přechody České Velenice, Halámky, Chlum u Třeboně a Slavonice, což usnadňuje dostupnost pro turisty z této země. České Velenice a Halámky mají také neomezený provoz jak pro pěší tak silniční dopravu a přechody Chlum u Třeboně a Slavonice mají provoz omezený. Dále pak můžeme využívat mnoha turistických hraničních přechodů. [7]

Ve městě je zavedena i Městská hromadná doprava, hlavním tahem je linka Autobusové nádraží – Masarykovo náměstí – sídliště Hvězdárna – sídliště Vajgar – Jitka.

Shrnutí podkapitoly 6.3

Materiálně-technická základna je v Jindřichově Hradci již na slušné úrovni. Dochází ke kvalitnímu uspokojování potřeb a přání zákazníků v oblasti cestovního ruchu. Najdeme zde i nadstandardní služby a nabídky především v ubytovacích službách. Schází zde však ještě

některé kategorie ubytovacích zařízení především pro hromadné zájezdy a některé specializované restaurace např. rybí restaurace (jako znak rybníkářství Jihočeského kraje).

Největší mezery najdeme v dopravní infrastruktuře. Zařazení častějších spojů s naším hlavním městem nebo zlepšení kvality silničních komunikací by bylo vhodné. Vhodným řešením se jeví rovněž využití místního letiště a případně letišť v blízkém okolí, jako např. letiště v Plané u Českých Budějovic, které bylo Armádou ČR předáno do užívání Jihočeskému kraji. Druhým vhodným letišťem je letiště Hosín u Hluboké nad Vltavou. Obě tato letiště mají mezinárodní statut.

Samozřejmě, že mimo tyto hlavní služby cestovního ruchu nabízí město Jindřichův Hradec i mnoho doplňkových služeb, které mohou turisté využívat spolu s místními obyvateli. Jedná se především o obchody, banky (včetně bankomatů), kadeřnictví, lékařskou službu, poštu, ale i třeba veterinární službu a jiné.

7. Podpora cestovního ruchu v Jindřichově Hradci

7.1 Informační středisko Jindřichova Hradce

„Zřizovatelem Informačního střediska je Město Jindřichův Hradec, je nedílnou součástí oddělení cestovního ruchu (odbor rozvoje MěÚ). Informační středisko poskytuje turistické a kulturní informace, týkající se nejen města, ale i celého regionu. V prostorách Informačního střediska jsou k dispozici propagační materiály o městě Jindřichův Hradec, mikroregionu Jindřichohradecko, jihočeském kraji atd., a to jak v české verzi, tak v cizojazyčných mutacích (agnl., něm., fran.).“²⁷

Informační středisko je také předprodejním místem, v letní sezóně je dokonce největším prodejcem vstupenek na festival Folková růže. Dále prodává vstupenky např. na festival Prázdniny v Telči, Okolo Třeboně, koncerty konané v Českých Budějovicích či Táboře aj.

Středisko se aktivně zapojuje do projektu Jižní Čechy pohádkové, je členem sdružení A.T.I.C. (Asociace turistických informačních center ČR), spolupracuje s Cechem obyvatelů, JHMD, a.s. Euroregion Silva Nortica, a s mnoha dalšími subjekty a to i z jiných oblastí než je cestovní ruch.

Turisté mají také možnost si zde zakoupit různé mapy (cyklomapy, autoatlasy, plány měst apod.), upomínkové předměty, videokazety, průvodce, turistické známky aj. [31]

7.2 Propagace Jindřichova Hradce

Mezi propagačními materiály stále vítězí klasická tištěná propagace a proto byl v roce 2005 zrealizován dotisk a aktualizace „Průvodce turistickým regionem Jindřichohradecko“ v českém jazyce a také aktualizace dalšího úspěšného průvodce „Jindřichův Hradec, město, které je škoda obejít“ a to v českém i německém jazyce.

Samozřejmě s dnešní technickou dobou stále více roste význam webové prezentace, proto má potenciální návštěvník k dispozici velké množství informací z oblasti cestovního ruchu pod odkazem „Turistický servis“ na stránkách města, tedy www.jh.cz. [31]

²⁷ Bedrnová, Zuzana. *Propagace Jindřichova Hradce* [elektronická pošta]. Message to: Markéta Kouklíková. 12. 6. 2007 08:47. [cit. 2007-06-13]. Osobní komunikace.

Obrázek č. 11: Ukázka hlavní stránky města – www.jh.cz

Zdroj: www.jh.cz

Další formou prezentace je účast města Jindřichův Hradec na veletrzích a výstavách cestovního ruchu v České republice i v zahraničí. Na těchto akcích je město prezentováno jak pro odbornou veřejnost, tak i pro turisty, včetně nabídky široké škály služeb. Jindřichův Hradec se prezentuje i v odborných periodikách z oblasti cestovního ruchu (např. TTG, COT Business, TIM aj.), ale i v denním tisku (Listy Jindřichohradecka, Mladá Fronta Dnes,...). [31]

*„Velice přínosná je i společná propagace měst, která mají s městem Jindřichův Hradec společného jmenovatele – mezi nejvýznamnější svazky obcí patří Česká inspirace (město je členem od roku 2001) a Svazek obcí mikroregionu Jindřichohradecko (vznik v roce 2002). Těmto sdružením se daří shánět finanční prostředky na společné propagační materiály, ve kterých je Jindřichův Hradec prezentován vedle takových turistických velmocí, jakými jsou např. Kutná Hora, Telč, Třeboň nebo Litomyšl.“*²⁸

²⁸ Bedrnová, Zuzana. *Propagace Jindřichova Hradce* [elektronická pošta]. Message to: Markéta Kouklíková. 12. 6. 2007 08:47. [cit. 2007-06-13]. Osobní komunikace.

8.3 Jindřichův Hradec a Czech Tourism

CzechTourism zařadila ve „Strategii propagace České republiky 2004-2010“ Jindřichův Hradec mezi tzv. fakultativní výlety. Vizí této agentury je, aby v roce 2010 byla ČR jedničkou v Evropě v rámci srovnatelných zemí, tzn. nemající Alpy a Středozevní moře (jedině tak jsou srovnatelné podmínky pro rozvoj turismu). [31]

„V současné době jsou hlavními důvody pro návštěvu České Republiky tyto faktory: historie a architektura (55%), relaxace a příroda (25%) a spotřební zábava (20%).

Cílem dlouhodobého projektu Czech Tourismu je to, aby si každý Evropan v roce 2010 spojoval s Českem nejen naše hlavní město, ale také následující produkty: Karlovy Vary, Český Krumlov, Olomouc a Skalní města zahrnující Český ráj, České Švýcarsko a Adršpašsko-teplické skály.

Tzv. fakultativní výlety mají za úkol přivést turisty i do dalších oblastí v okolí 5 hlavních produktů, budou cíleně propagovány, aby se postupem času staly dalšími Národními produkty.

Mezi fakultativní výlety jsou zařazena tyto místa: Kutná Hora, Karlštejn, Lednicko-Valtický areál, Kroměříž, Mariánské Lázně, Bečov nad Teplou, Třeboň, Jindřichův Hradec, Hluboká nad Vltavou a Litomyšl.“²⁹

²⁹ Bedrnová, Zuzana. *Propagace Jindřichova Hradce* [elektronická pošta]. Message to: Markéta Kouklíková. 12. 6. 2007 08:47. [cit. 2007-06-13]. Osobní komunikace.

9. Návrhy budoucího vývoje

9.1 SWOT analýza cestovního ruchu v Jindřichově Hradci

Následující SWOT analýza vychází, jak již bylo zmíněno v úvodu této práce, ze samostatně provedeného průzkumu současného stavu nabídky možností pro cestovní ruch v Jindřichově Hradci a jeho blízkém okolí, jeho nedostatků a předností a samozřejmě také z nastudovaných materiálů.

Silné stránky

- množství historických, sakrálních a technických památek
- dostatečné možnosti sportovního vyžití – především turistika a cykloturistika
- přírodní bohatství v blízkosti města
- pořádání festivalů, koncertů jiných kulturních akcí
- dostatek vhodných prostorů pro kongresový cestovní ruch
- dostatek ubytovacích zařízení vyšší kvality
- významná geografická poloha – blízkost hranic s Rakouskem
- dobré životní prostředí

Slabé stránky

- sezónnost – téměř všechny atraktivity pro cestovní ruch jsou využitelné od jara do podzimu
- nízká podpora orientace ve městě pro zahraniční turisty, ale i pro turisty domácí, kteří město neznají (nedostatek orientačních tabulí)
- krátkodobost pobytu turistů
- nedostatečná dopravní dostupnost
- slabá propagace města např. na mezinárodních veletrzích (Holiday World apod.)
- nedostatečná kapacita ubytování s nižší kvalitou a cenou

Příležitosti

- rozšíření sportovních aktivit i do zimního období – především vytvoření a udržování lyžařských běžeckých tras
- dobré podmínky pro rozvoj ekoturistiky
- možnost pořádání nejen kulturních, ale i sportovních akcí
- prohlubování a udržování přeshraniční spolupráce, integrační proces
- cestovní ruch jako šance pro další rozvoj malého podnikání, zakládání a rozšiřování rodinných podniků
- rozvoj a zkvalitnění lidských zdrojů, cestovní ruch jako motivace pro zvyšování vzdělanosti a jazykové vybavenosti obyvatel

Hrozby

- konkurence jiných měst s podobnou nabídkou historických památek
- malé rozlišení nabídky od konkurenčních měst
- malá informovanost turistů o nabídce města
- stále stejná nabídka, ztráta atraktivity
- nedostatečná spolupráce veřejného a soukromého sektoru při přípravě a realizaci marketingových opatření

9.2 Konkrétní návrhy

Každý z následujících návrhů je založen na skutečné současné situaci, vychází z nastudovaných materiálů a výše uvedené SWOT analýzy. Snaží se navrhnout řešení pro eliminaci slabých stránek a rozvíjet a podporovat aktivity vyplývající z příležitostí města.

Návrh č. 1 - „Zkvalitnění místního značení“

První návrh vychází z pohledu návštěvníka, který přijíždí do pro něj neznámého města, a nenachází zde „pomocnou ruku“ v podobě orientačních tabulí.

Návrh sjednocení a zvýšení počtu orientačních tabulí ve městě a jeho blízkého okolí. Tabule by měly být vícejazyčné, přehledné a měli by návštěvníka dovést na požadované místo. Měly by být umístěny na viditelných místech, na křižovatkách, v místech, kde není jasný směr

cesty. Návštěvníky by měly směřovat hned od vlakového a autobusového nádraží, která leží stranou od centra města, avšak ne tak daleko, aby to činilo větší problémy. Tabule by měly návštěvníky vést i od hlavních parkovacích míst, kterých by mohlo být v okolí centra města také více.

K této problematice by se dala připojit i oblast vytvoření a označení cyklotras, které vedou městem, tak aby cyklista městem projel bezpečně a nebloudil. Na vhodná místa dodat dopravní značení (např. „cyklisto sesedni z kola“). Částečně by toto opatření zabránilo nebezpečným střetům s automobily nebo chodci.

Pro koho: všichni návštěvníci města, kteří jsou zde poprvé nebo město příliš neznají; cyklisté, kteří městem pouze projíždějí, jsou zde ubytovaní nebo i pro místní sportovce.

Účel návrhu: vytvořit přehlednou a bezpečnou orientaci ve městě pro pěší i cyklisty, spokojenost turistů s dobrou přehledností v centru města bez potřeby ptát se na směr cesty kolemjdoucích lidí.

Omezení: nedostatek finančních prostředků.

V dnešní době se již používá jednotné označení významných turistických a kulturních cílů, které vytipovala organizace CzechTourism, po konzultaci se zástupci Ministerstva kultury ČR, Ministerstva dopravy ČR a Ředitelství silnic a dálnic ČR, v dosažitelném okolí stávajících dálnic a rychlostních silnic. Současně byly také vybrány významné kulturní a turistické cíle v okolí silnic 1. třídy a to ve spolupráci s krajskými úřady. Turisté si již na tyto jednotné hnědé tabule zvykli a všímají si tak i míst, o kterých nevěděli nebo by si jich bez označení nevšimli. Stejně označení by se mělo používat i v centrech měst, vedlo by ke stejnému účinku.

Obrázek č. 12 : Ukázka jednotného značení významných turistických a kulturních cílů

Zdroj: CzechTourism <<http://www.czechtourism.cz/?show=002012>>

Návrh č. 2 - „Rozšíření sezónnosti pomocí sportovního využití“

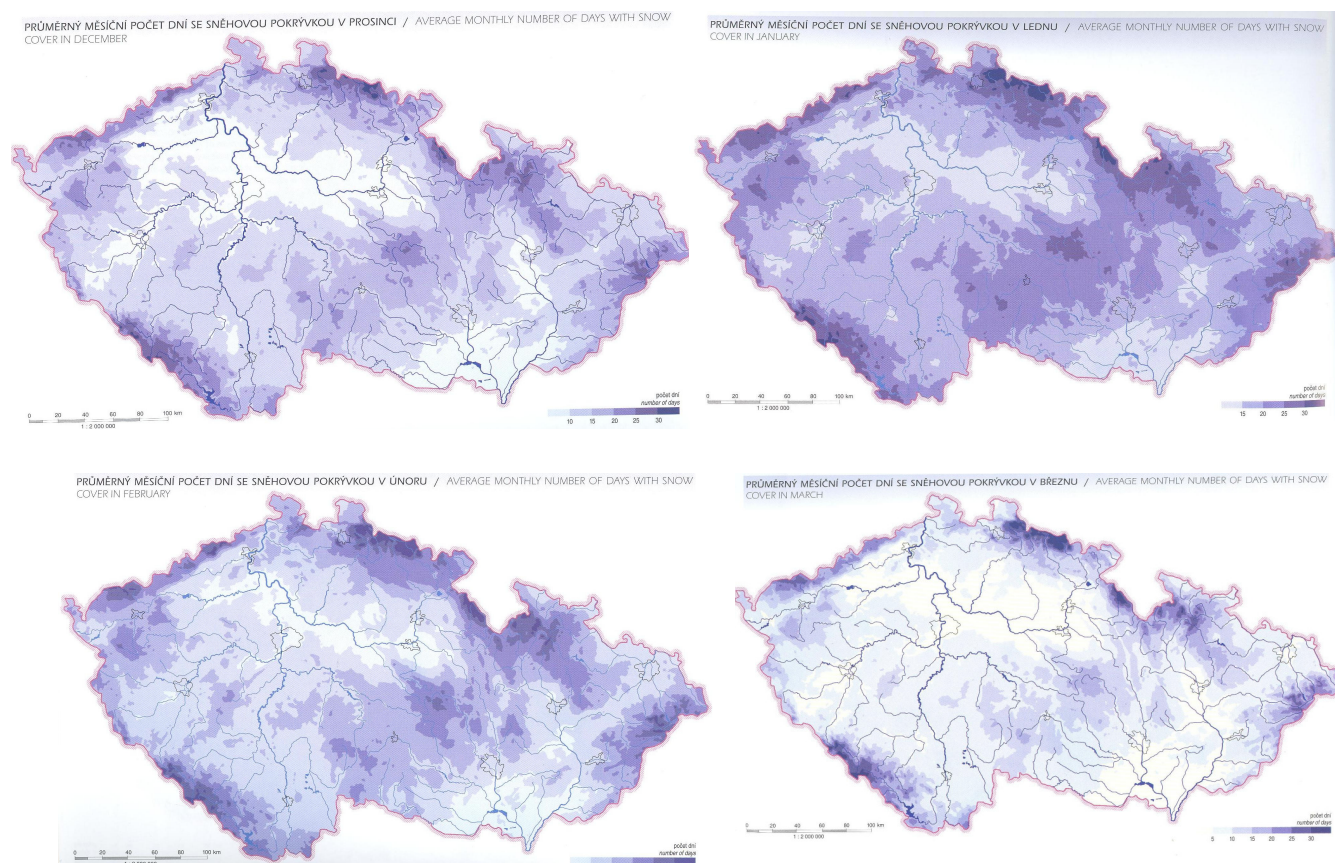
Hlavním cílem tohoto návrhu je přilákání turistů i v zimní sezóně a to pomocí sportovního využití a sportovních akcí. Jedná se především o rozvoj, tvorbu a údržbu lyžařských běžkařských tratí. Tak jako v jarních a letních měsících láká příroda v okolí Jindřichova Hradce na pěší turistiku a cykloturistiku, tak by mohla vábit i milovníky bílé stopy. Bylo by nutné vytvořit určité zázemí tomuto sportu, ale také propagaci a k právě k tomu by mohlo napomoci pořádání veřejných běžkařských závodů, které by si mohly časem vybudovat svojí tradici.

Dalším zimním sportem, který by mohl přilákat diváky, ale i samotné aktéry je mushing neboli závody psích spřežení. V Čechách si tento sport získává stále více příznivců a divácky jsou to závody velice atraktivní. Tento sport se dá provozovat nejenom v zimních měsících na sněhu, ale zapřáhnout je možné i vozík s kolečky.

Jiné akce, které se dají pořádat v zimním období jsou např. soutěže ve vytváření soch z ledových kvádrů, bruslařské závody, jako atrakce pro turisty koňské spřežení se saněmi apod. U takovýchto zimních aktivit je samozřejmě největší problém s počasím. K většině těchto činností je zapotřebí dostatek sněhu nebo alespoň mrazu, což např. tento rok byl nedostatečný „sortiment“.

Jako podklad pro podnikatelský záměr v této oblasti se mohou využít meteorologická pozorování a jejich statistické zpracování (např. Atlas podnebí Česka), ze kterých vyplývá, že sněhová pokrývka v zimním období (především v měsících prosinec, leden a únor) je pro některé zimní sportovní aktivity dostatečná.

Obrázek č. 13: Mapy sněhových srážek v ČR v zimních měsících

Zdroj: Kolektiv autorů. *Atlas podnebí Česka*, Český hydrometeorologický ústav, 1. vydání, Praha 2007, Olomouc 2007, ISBN 978-80-86690-26-1

Pro koho: sportovně založení turisté všech věkových skupin, i rodiny s dětmi (aktivně – přímo sportující a závodící; pasivně – divácká účast na pořádaných závodech a soutěžích).

Účel návrhu: přesunout turistickou sezónu i do zimních měsíců, další příjmy z cestovního ruchu pro ubytovací, stravovací a jiné zařízení.

Předpoklad (omezení): dostatek sněhu, ochotu ubytovacích zařízení přizpůsobit prostory pro odložení sportovních potřeb (lyžařny apod.), udržovat běžkařské trasy a ochotu organizovat závody a soutěže, nebát se zkusit nové sportovní odvětví, spolupráce mezi soukromým a veřejným sektorem (podpora nových podnikatelských aktivit).

Návrh č. 3 - „Rozšíření nabídky letních sportů“

Převedeme-li první návrh zimních sportů na jarní, letní až podzimní období, zde bychom mohli další příležitost k rozvoji cestovního ruchu vidět např. ve vybudování kvalitní in-line dráhy nebo také delší in-line stezky. Součástí této stezky by mohla být půjčovna bruslí a dalších doplňků (přilby, chrániče...), odpočívadla s občerstvením. Dnes se tento sport velice rozmáhá a mnoho lidí již bere kolečkové brusle jako běžnou sportovní výbavu. Tuto možnost by mohly využívat i hotely s fitness zaměřením k rozšíření své nabídky sportovních a relaxačních aktivit.

Pro koho: místní obyvatelé nebo lidé z okolí, doplněk sportovních aktivit na dovolené pro tuzemské i zahraniční turisty.

Účel návrhu: zvýšení atraktivity města novou sportovní možností, zatraktivnění i pro místní obyvatelé.

Omezení: nalezení vhodného místa s dostatkem prostoru a dobrou dostupností, možnost zatížení přírody (znečištění odpadky, větší koncentrace lidí), vytvoření parkovacího prostoru, nutnost nalezení vhodného provozovatele/zřizovatele takového sportoviště (provoz občerstvení, WC, parkoviště, dodržování pořádku – úklid apod.), peněžní prostředky.

Další netradiční sportovní aktivitou pro letní období může být např. dog trekking, orientační pochod se psem, což je u nás v České republice jeden z nejmladších odvětví pejskařských aktivit. První závod se konal teprve v roce 2000. Jedná se o disciplínu, která je přístupná naprosto všem, kdo milují pohyb v pěkné krajině se svým psím kamarádem. Je blízka trempingu, turistice či vytrvalostnímu běhu. Závody se odehrávají často na horách i v přírodních rezervacích. Účastníci přitom dodržují pravidla ekoturistiky (např. zůstat na vymezené trase, chodit co nejvíce pěšky, chránit přírodní zdroje apod.).

Pro koho: užší okruh návštěvníků, kteří se však mohou pravidelně do města a jeho okolí vracet ať již opět za účelem toho sportu nebo např. s rodinou na dovolenou.

Omezení: nutná dohoda s ochránci přírody, povolení k pořádání závodů v chráněných oblastech.

Předpoklad pro letní aktivity: z následující tabulky, která vzešla z rozsáhlého šetření v oblasti cestovního ruchu Ústavem územního rozvoje Brno v roce 2001 vyplývá, že potenciál Jindřichova Hradce je především v cykloturistice, pěší turistice a rekreaci (z těchto oblastí lze vycházet pro další jim podobné aktivity přírodně sportovního charakteru). V oblasti kulturního subsystému pak v kulturně-historických památkách a kulturních akcích.

Tabulka č. 6: Ukazatele potenciálu cestovního ruchu podle SO ORP

	přírodní subsystém													
	přírodní pouzornost	pěší turistika	cykloturistika	sjezdové zimní sporty	lyžařská turistika	rekreace u vody	rekreace hory/lesy	venkovská turistika	vodní turistika	horolezečtí	závěsné létání	myslivost	rybolov	pozorování vodních ptáků
Jihočeský kraj	175	5 795	10 440	1 003	1 570	1 310	3 148	4 157	782	66	234	1 172	708	110
v tom SO ORP:														
Blatná	-	255	520	-	-	20	-	178	-	-	-	48	12	5
České Budějovice	-	565	1 305	21	33	120	42	442	132	-	12	138	66	22
Český Krumlov	10	385	480	209	187	280	341	255	120	18	48	58	40	-
Dačice	-	185	345	35	179	70	120	157	-	-	8	46	24	4
Jindřichův Hradec	-	745	970	56	465	150	598	397	-	-	6	116	56	21
Kaplice	10	210	265	116	89	20	183	131	-	14	22	30	26	3
Milevsko	-	205	355	-	9	110	108	174	-	4	-	52	38	-
Písek	-	315	850	14	28	180	137	290	42	8	14	92	70	7
Prachatice	20	465	645	165	171	50	341	335	39	14	52	80	56	5
Soběslav	20	190	605	-	9	80	49	189	135	-	-	60	44	10
Strakonice	-	675	1 255	70	15	60	212	419	105	4	28	122	60	-
Tábor	20	700	1 290	77	131	50	327	523	165	-	2	150	108	-
Trhové Sviny	30	185	245	29	32	10	170	120	28	-	-	32	20	6
Třeboň	-	250	500	-	75	100	168	171	-	-	-	50	36	22
Týn nad Vltavou	-	70	215	-	3	10	-	82	-	-	2	26	12	-
Vimperk	65	265	270	204	135	-	317	195	7	2	38	42	28	4
Vodňany	-	130	325	7	9	-	35	99	9	2	2	30	12	1
dokončení														
	kulturní subsystém											souhry		
	lázeňská funkce	kulturně- historické památky	skanzeny a muzea	kongresy a konference	kulturní akce	sportovní akce	církevní akce	veletrhy a lémanické trhy	místní produkty	přirodní specifika	přírodní subsystém	kulturní subsystém	celkem oba subsystémy	
Jihočeský kraj	25	2 690	310	96	1 080	145	100	115	170	263	30 670	4 994	35 664	
v tom SO ORP:														
Blatná	-	95	5	2	20	11	2	-	15	-	1 038	150	1 188	
České Budějovice	-	375	40	10	140	7	18	45	35	-	2 898	670	3 568	
Český Krumlov	-	250	50	20	120	11	16	5	20	36	2 431	528	2 959	
Dačice	-	145	10	-	100	11	10	-	10	28	1 173	314	1 487	
Jindřichův Hradec	-	190	20	10	130	17	6	-	15	33	3 580	421	4 001	
Kaplice	-	70	5	-	50	2	2	-	-	37	1 119	166	1 285	
Milevsko	-	90	5	-	20	2	4	-	-	-	1 055	121	1 176	
Písek	5	190	15	10	120	15	2	40	-	-	2 047	397	2 444	
Prachatice	-	285	55	2	90	12	8	-	15	25	2 438	492	2 930	
Soběslav	-	125	5	-	30	7	2	-	-	-	1 391	169	1 560	
Strakonice	-	180	20	2	60	13	6	20	10	-	3 025	311	3 336	
Tábor	5	240	40	20	50	7	6	-	15	-	3 543	383	3 926	
Trhové Sviny	-	115	10	10	40	2	4	5	-	19	907	205	1 112	
Třeboň	15	130	15	10	60	7	4	-	30	48	1 372	319	1 691	
Týn nad Vltavou	-	35	5	-	30	2	2	-	-	-	420	74	494	
Vimperk	-	120	5	-	10	17	2	-	-	37	1 572	191	1 763	
Vodňany	-	55	5	-	10	2	6	-	5	-	661	83	744	

Zdroj: Český statistický úřad <<http://www.czso.cz>>

Návrh č. 4 - „Větší zapojení sportovního letiště do nabídky cestovního ruchu“

Více zapojit do turistických aktivit sportovní letiště. Lepší propagace vyhlídkových letů a seskoků s padákem (parašutismus). Možnost např. tandemového paraglidingu na navijáku. Nebo rozšíření nabídky o prohlídku dalších letišť jako je např. letiště Hosín u Českých Budějovic. Rozšíření nabídky ubytování jak pro účastníky kurzů, tak pro turisty. Nabídka například zážitkového víkendu na letišti s programem. Dalo by se využít propagace létání jako adrenalinového sportu, pro většinu lidí opět něco nového.

Pro koho: dvě skupiny uživatelů – pouze jako turistická atrakce pro všechny věkové skupiny turistů vyhledávající netradiční zážitky a podívanou nebo užití skupina sportovních leteckých nadšenců (účastníci různých kurzů, sportovní letci apod.).

Účel návrhu: větší příjmy z cestovního ruchu pro sportovní letiště (včetně restaurace), lidé z vyhlídkových letů uvidí lépe celou krajinu a budou chtít navštívit více míst, další atraktivita pro cestovní ruch.

Návrh č. 5 - „Rozvoj a podpora agroturistiky“

V okolí Jindřichova Hradce rozvoj agroturistiky v podobě např. kozí nebo ovčí farmy s výrobou produktů z daného mléka. Farma by měla splňovat veškeré nároky na trvale udržitelný rozvoj a nároky na lidské zdraví. Na farmě by byla možnost ubytování v některých upravených budovách statku. Možnost prohlídky celého stavení, ukázka dojení a výroba sýrů, ochutnávka produktů s možností nákupu. Naučné povídání o chovu, zvířatech a šetrného zacházení s přírodou pro děti i dospělé. Přidružený chov i ostatních domácích zvířat př. koně, kachny, králíci.

Nebo jiná varianta tohoto druhu turistiky, otevření westernového městečka v blízkosti města. Chov koní, repliky stylových budov, saloon, šerif a věznice, hotel, obchod a poskytování dalších dobových služeb. Představení kovbojského umění ve střelbě, dovednosti s lasem, westernové závody v jízdě na koních. Ukázky řemeslných prací, výroba koňských sedel a dalších výrobků z kůže, kovářství apod. Prodej všech těchto výrobků a dalších upomínkových předmětů. Stylový fungující hotel, poskytující ubytovací služby. Možnost vyjížděky na koních,

zkouška kovbojských disciplín pod odborným dohledem. Pořádání různých dalších akcí spojených s tímto stylem.

Farmy s chovem koní se také dají využít jako centra hypoterapie, což je jedna z významných forem psychoterapie založená na pozitivní působení zvířat na člověka (v tomto případě koní). Zde je nutné zajistit odborné vedení a dohled.

Pro koho: především rodiny s dětmi, lidé, kteří se chtějí dovědět něco nového o přírodě a jiném životním stylu, fanoušky western stylu, lidé vyhledávající hypoterapie.

Účel návrhu: podpora agroturistiky a venkovské turistiky, rozšíření ubytovacích kapacit mimo centrum města, šetrná forma turistiky, která se hodí do krásné přírody Jindřichohradecka.

Předpoklad (omezení): zájem ze strany soukromníků o přebudování svých farem a statků k navrhovaným účelům, dostatek finančních prostředků na přestavbu, následný provoz a propagační činnost.

Návrh č. 6 - „Vytvoření balíčků služeb cestovního ruchu“

Prodej „balíčků“ služeb cestovního ruchu např. v informačním centru v Jindřichově Hradci. Zvýhodněný balíček vstupenek do zámku, muzea apod. + zvýhodněné jízdné na úzkokolejku (např. 2+1 zdarma), sleva v určité restauraci či ubytovacím zařízení. Větší spolupráce daných subjektů, naplánování celodenního programu pro turisty s výraznou cenovou výhodností. Tím přilákáme turisty na většinu památek, povedeme ho tam, kam potřebujeme.

Pro koho: pro všechny turisty, kteří chtějí navštívit více památek v Jindřichově Hradci, výhodné vstupné do více objektů pro rodiny s dětmi, skupiny, studenty apod.

Účel návrhu: snaha o vyváženou návštěvnost všech památek, informovat turisty i o méně známých památkách, poskytnutím slevy na ubytování či stravování se zvýší pravděpodobnost využití těchto služeb.

Návrh č. 7 - „Zábavná trasa jádrem města“

Vytvoření zábavné orientační trasy jádrem města. Vyznačení několika stanovišť s úkoly u významných památek nebo zajímavých míst. Na každém místě by byl nějaký úkol, který by se týkal dané památky (řešení úkolu by se skrývalo např. v Muzeu Jindřichohradecka), zapojení historie i současnosti města, a správné vyřešení úkolu by vedlo na další stanoviště. Na konci trasy by čekala nějaká drobná odměna nebo zápis do pamětní knihy apod. Je to zábavná forma prohlídky města především pro rodiny s dětmi. Opět podpora návštěvnosti všech památek a lepší zapamatování města formou hry.

Pro koho: především rodiny s dětmi, školní skupiny, letní dětské tábory apod.

Účel návrhu: zvýšení návštěvnosti památek, zábavná forma předávání informací o městě, lepší zapamatovatelnost místa, snaha přesvědčit turisty k opětovné návštěvě města.

Návrh č. 8 - „Zkvalitnění dopravního spojení, zpřístupnění města cizincům“

Zlepšit dopravní spojení s hlavními centry v České republice. Nabídnout cestovním agenturám v Praze celodenní program, pro turisty především z cizích zemí, v Jindřichově Hradci. Zařazení tohoto výletu do jejich obvyklé nabídky vedle Karlštejnu, Kutné Hory, Karlových Varů a jiných. Agentury by zajistily i dopravu, podle počtu zájemců, např. mikrobusy. V ceně výletu může být zahrnut i oběd a vstupenka na Státní hrad a zámek Jindřichův Hradec. Odjezd by byl z Prahy v ranních hodinách a návrat večer. Cizinci, kteří přiletí na ruzyňské letiště do Prahy, nemají moc možností jak navštívit vzdálenější a třeba méně známá místa v České republice a toto je jedna z cest, jak jim přestavit i jiné krásy než jen pražské památky. Málokterý cizinec pojedje sám vlakem nebo autobusem na prohlídku Jindřichova Hradce, pokud to není přímo jeho cíl cesty.

Pro koho: zahraniční turisté, kteří přijíždějí do hlavního města a chtějí poznat i jiné kouty naší země, všechny věkové kategorie.

Účel návrhu: dopravit do Jindřichova Hradce další zahraniční turisty, z Programu rozvoje města Jindřichův Hradec vyplývá, že mezi návštěvníky města převažují domácí turisté,

kteří tvoří asi 70% všech hostů. Bylo by proto dobré zvýšit procento zahraničních návštěvníků, mezi kterými nyní převažují Němci, Rakušané, Holanďané a Slováci. Většina hostů přijíždí automobilem a individuálně, je zde tedy prostor pro novou nabídku organizované dopravy.

Předpoklad (omezení): spolupráce místní cestovní kanceláře (agentury) s cestovní agenturou v Praze, zajištění dostatečné propagace, dobrá organizace celého nabízeného dne, jazyková vybavenost a znalost cílového místa (Jindřichova Hradce) pracovníky, se kterými se cizinci setkají (prodejci, průvodci apod.).

Návrh č. 9 - „Podpora kongresového a incentivního cestovního ruchu“

Více se zaměřit na podporu kongresového a incentivního cestovního ruchu. Jindřichův Hradec jako univerzitní město má k této oblasti dobré podmínky. Jak již bylo zmíněno výše, některé hotely (především vyšší kategorie) nabízejí kvalitní zázemí pro tuto turistiku i s moderním technickým vybavením konferenčních místností. Větší důraz na propagaci a podpora pořádání různých jednání, schůzek a konferencí.

Podle strategie kongresového a incentivního cestovního ruchu, kterou vypracovala společnost Mag Consulting, byl Jindřichův Hradec zařazen mezi kongresová města třetí volby. Do této skupiny patří i např. České Budějovice, Jablonec nad Nisou, Jihlava, Mělník, Průhonice, Přerov, Tábor, Zlín, Znojmo atd. Jedná se o města s menšími kongresovými nebo ubytovacími kapacitami, které nemají z pohledu kongresového cestovního ruchu celorepublikového rozsahu klíčovou roli, přesto se i v nich mohou konat významné kongresové akce menšího nebo středního rozsahu. [9]

I trend ve vývoji kongresové a incentivní turistiky nahrává spíše regionům. Z důvodu nedostatku času a snahy o snižování nákladů se akce tohoto typu zkracují, zmenšuje se počet účastníků a vyhledávají se menší centra. Můžou se přidat i doprovodné programy hlavně pro incentivní turistiku. Do této oblasti by se dala zahrnout i nabídka víkendových pobytů pro firemní akce jako je např. dnes oblíbený a téměř v každé firmě pořádaný team building. Právě na těchto akcích je využíván celodenní program, zahrnující mimo sportovní aktivity a různé soutěže i prohlídku historických památek. Mezi sportovní aktivity může např. patřit paintball, airsoft, cyklistika, míčové hry, vodní sporty, různé druhy adrenalinových sportů apod. Patří k tomu samozřejmě i hojné občerstvení a zábava.

Pro koho: odborná veřejnost, pracovníci firem.

Účel návrhu: prosazovat i jiný způsob turistiky než jen městský nebo sportovně zaměřený, účastníci konferencí nebo firemních akcích se mohou do lokality vracet na dovolenou s celou rodinou nebo přáteli, dobrá reklama městu, efektivní využívání prostor určených a technicky vybavených pro pořádání takovýchto akcí.

Návrh č. 10 - „Výroba jedinečného produktu“

Vytvoření typického produktu pro město Jindřichův Hradec nebo pro tento mikroregion. Nejlépe v podobě určité pochoutky jak to známe z jiných oblastí např. Valašský frgál, Štramberské ucho, Karlovarské lázeňské oplatky, Staročeský trdelník, pardubický perník a jiné. Možnost zapojit do spolupráce jindřichohradecké pekárny. O tyto výrobky je vždy velký zájem, ať již se strany zahraničních turistů, tak ze strany turistů domácích. Takovéto výrobky se dají prodávat v restauracích, kavárnách, cukrárnách, ale i ve stánkách při různých příležitostech (trhy, sportovní a kulturní akce apod.). Může vzniknout i samostatná specializovaná prodejna. Nejlépe se produkt prosadí, když na sebe naváže určitou historiku či mýtus z daného města, nebo vychází z historie oblasti a nese v sobě typický prvek. Měl by být něčím jedinečný, originální, zapamatovatelný. Např. erb města vyrobený z marcipánu, zmenšenina zámku či jiné významné památky.

Pro koho: všichni návštěvníci města všech věkových kategorií, místní obyvatelé.

Účel návrhu: zvýšení tržeb obchodníkům, zpříjemnění návštěvy města turistům, zajímavé zpestření nabídky gurmánských pochutin, snadná zapamatovatelnost.

Shrnutí

Všechny výše uvedené návrhy musí ale především zohledňovat přírodní krásy a historickou hodnotu města a nesmí být zdrojem zatěžování, ničení nebo znečišťování tohoto území. Měly by být realizovány s ohledem na životní prostředí a udržitelný rozvoj města a jeho okolí.

Závěr

Jak již bylo několikrát v této práci zmíněno, hlavním cílem této práce bylo analyzovat současnou situaci v Jindřichově Hradci v oblasti cestovního ruchu a navrhnout možné budoucí formy rozvoje. V diplomové práci je uvedeno deset vlastních návrhů, které vycházejí z vypracované SWOT analýzy a celé předešlé analytické části práce a také projektů, které jsou již realizovány v jiných regionech s přihlédnutím k místním podmínkám.

Díky tomu, že cestovní ruch je odvětvím velice rozsáhlým, dala by se teoretická část práce pojmout i z jiných hledisek, které by se dívaly na tento obor z jiného úhlu pohledu. Tato práce se zaměřuje na podmínky, ve kterých lze cestovní ruch rozvíjet, na otázku jaké jsou hlavní motivy cestování a samozřejmě se také zabývá dopadem rozvoje cestovního ruchu na region.

Současná situace ve městě Jindřichův Hradec je popsána podrobně od různých turistických atraktivit až po vybavení města materiálně-technickou základnou. Jsou zde také uvedeny prvky propagace a spolupráce města s dalšími subjekty. Jednotlivé kapitoly tak svým obsahem cíl diplomové práce naplnily.

Budoucí rozvoj cestovního ruchu v Jindřichově Hradci, a tím i budoucí rozvoj města, je závislý na tom, do jaké míry se podaří dané projekty (ale samozřejmě i jiné, nové) realizovat a překonat, nebo ještě lépe odstranit možné překážky, které se mohou při jejich realizaci naskytnout. To bude znamenat vynaložení úsilí a podpory všech zainteresovaných subjektů působících v oblasti cestovního ruchu a větší spolupráci mezi veřejným a soukromým sektorem.

Ve veřejném i soukromém sektoru mnohdy dochází k mylnému stanovení podnikatelského záměru nebo tento vychází z nedostatečně připravených podkladů. Proto vidím využití této práce v její použitelnosti pro utvoření si představy o možnostech rozvoje města nebo soukromého podnikání. Práce může pomoci právě pro vytvoření konkrétního podnikatelského záměru pro město Jindřichův Hradec nebo pro soukromé subjekty v tomto městě podnikající.

Jak vyplývá z jednotlivých návrhů má město největší potenciál pro budoucí rozvoj především v jeho historii a v přírodních krásách v okolí města. Všechny podnikatelské aktivity musí být prováděny s ohledem právě na toto bohatství, aby mohlo být zachováno i pro budoucí

generace. Tato činnost regulátora a zřizovatele aktivit by měla být výhradně prováděna autoritou města.

Pro vytvoření detailnější a ucelenější analýzy by bylo vhodné zpracovat větší množství data a informací. Tento problém provázel celé zpracování diplomové práce, což bylo způsobeno dvěma faktory: a/ neexistencí některých údajů (město je příliš malá jednotka pro vypracování některých veřejných průzkumů a analýz), b/ nekompletností získávaných informací (to mohlo být částečně způsobeno mou nevědomostí kam a na který konkrétní subjekt se obrátit).

Proto je tato práce založena spíše na formě popisu, který vychází z nastudovaných materiálů, ale též z mého subjektivního pohledu na danou problematiku. Tento pohled jsem získala přímou návštěvou a pobytem ve městě při sběru konkrétních informací k této práci (dalo by se říci z pohledu turistů).

Diplomová práce se částečně pokusila nastínit některé možné budoucí formy rozvoje města a tento záměr byl z větší části naplněn.

Literatura

Odborná literatura a skripta

1. Horner, S., Swarbrooke J. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*, Grada Publishing, a.s., 2003, ISBN 80-247-0202-9
2. Kolektiv autorů. *Atlas podnebí Česka*, Český hydrometeorologický ústav, 1. vydání, Praha 2007, Olomouc 2007, ISBN 978-80-86690-26-1
3. Kolektiv autorů. *Cestovní ruch I*, fakulta mezinárodních vztahů, katedra mezinárodních vztahů, VŠE v Praze, 2004, ISBN 80-245-0799-4
4. Kolektiv autorů. *Území a cestovní ruch*, 1. vydání, fakulta mezinárodních vztahů, VŠE v Praze, 1993, ISBN 80-7079-123-3
5. Lacina, K. *Regionální rozvoj a veřejná správa*, Vysoká škola finanční a správní, o.p.s. v edici EUPRESS, Praha 2007, ISBN 978-80-86754-74-1
6. Oriška, J. *Technika služeb cestovního ruchu*, 2. vydání, IDEA SERVIS, Praha 1994, ISBN 1866-OB-94

Tištění turističtí průvodci

7. Kolektiv autorů. *Jindřichohradecko, průvodce turistickým regionem*. Vydal Městský úřad Jindřichův Hradec. 2. vydání 2005
8. Kolektiv autorů. *Mapový průvodce mikroregionem Jindřichohradecko*. Realizovala Reklamní agentura eF, s.r.o., České Budějovice 2004. 1. vydání

Odborné časopisy a přednášky

9. *COT Business: B2B časopis pro management v cestovním ruchu*: Praha. Vychází měsíčně.
10. *Všudybyl: časopis lidí a o lidech v cestovním ruchu*: Praha. Vychází měsíčně.
11. *Přednášky bakalářského studijního programu na VŠO v Praze, o.p.s.*: Praha 2002-2005

Internetové zdroje

12. Cyklotrans [online] URL: <<http://www.cyklotrans.cz/cz/o-systemu/>>
13. CzechTourism. Monitoring návštěvníků v turistickém regionu Jižní Čechy, vyhodnocení etapy léto 2006. [online] URL: <<http://www.czechtourism.cz/?show=002025002>>
14. CzechTourism. 2003 [online]
URL:<<http://www.czechtourism.cz/index.php?menu=3&mitem=000&show=007&nofirst=yes>>
15. ČSÚ. *TVORBA TSA V ČR*. Zveřejněno 10. 11. 2006 [online]
URL: <<http://www.czso.cz/csu/2006edicniplan.nsf/p/9211-06>>
16. ČSÚ. *VÝSLEDKY TSA ČESKÉ REPUBLIKY V LETECH 2003-2005*. Zveřejněno 10. 11. 2006 [online] URL: <<http://www.czso.cz/csu/2006edicniplan.nsf/p/9211-06>>
17. ČSÚ. *METODOLOGICKÉ ZÁKLADY TS*. Aktualizováno 10. 11. 2006 [online]
URL: <<http://www.czso.cz/csu/2006edicniplan.nsf/p/9211-06>>
18. ČSÚ. *Regionální rozdíly v demografickém, sociálním a ekonomickém vývoji Jihočeského kraje v letech 2000 až 2005*. Zveřejněno 30.4. 2007 [online]
URL: < <http://www.czso.cz/xc/edicniplan.nsf/publ/13-3106-06->>
19. ČSÚ. *Charakteristika okresu*. Aktualizováno 1.10.2004. [online]
URL: http://www.czso.cz/xc/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_jh
20. ČSÚ. *Charakteristika kraje*. Aktualizováno 17. 3. 2007. [online]
URL: <http://www.czso.cz/xc/redakce.nsf/i/charakteristika_kraje>
21. Jihočeský kraj. *Návrh Programu rozvoje Jihočeského kraje 2007 – 2013* [online] URL: <http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par%5Bid_v%5D=1046&par%5Blang%5D=CS>
22. Jindřichohradecké místní dráhy [online] URL: <<http://www.jhmd.cz>>
23. Městský úřad Jindřichův Hradec. *Program rozvoje města Jindřichův Hradec*. Zveřejněno 25. 5. 2004 [online]
URL:<http://twist.jh.cz/public/mujh/cz/_mestsky_urad/odbory/rozvoj/_info/program.html?synchronize=1>
24. MMR. *KONCEPCE STÁTNÍ POLITIKY CESTOVNÍHO RUCHU V ČESKÉ REPUBLICCE NA OBDOBÍ 2007-2013* [online]
URL: <<http://www.mmr.cz/index.php?show=001027001001>>

25. MMR. *Strategie regionálního rozvoje České republiky pro léta 2007 - 2013* [online]
URL: <<http://www.mmr.cz/index.php?show=001024004003>>
26. MMR [online] URL: <<http://www.mmr.cz/index.php?show=001027009000>>
27. Národní muzeum fotografie. *Muzeum*. [online] URL:
<<http://www.nmf.cz/index.php?menuid=3>>
28. Státní hrad a zámek Jindřichův Hradec [online] URL: <<http://www.zamekjh.cz/>>
29. Státní hrad a zámek Jindřichův Hradec. *Prohlídkové trasy na Státním hradu a zámku v Jindřichově Hradci* [online] URL: <<http://www.zamekjh.cz/prohlidky.php>>
30. Svazek obcí Jindřichohradecko. *Program rozvoje Mikroregionu Jindřichohradecko – svazek obcí Jindřichohradecko*. Zveřejněno 24. 3. 2005 [online]
URL:<http://twist.jh.cz/public/mujh/cz/_organizace/spoluucast/mikroregion/_program.html?synchronize=1>

Osobní komunikace

31. Bedrnová, Zuzana. *Propagace Jindřichova Hradce* [elektronická pošta]. Message to: Markéta Kouklíková. 12. 6. 2007 08:47. Osobní komunikace.

Přílohy

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Hlavní ukazatele národního hospodářství a CR v ČR v letech 2003-2005

Tabulka č. 2: Vymezení jednotek NUTS

Tabulka č. 3: Návštěvnost Státního hradu a zámku v letech 2000 – 2006

Tabulka č. 4: Hromadná ubytovací zařízení cestovního ruchu podle SO ORP k 31. 12. 2005

Tabulka č. 5: Hromadná ubytovací zařízení podle kategorie zařízení podle SO ORP k 31. 12. 2005

Tabulka č. 6: Ukazatele potenciálu cestovního ruchu podle SO ORP

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Znak města

Obrázek č. 2: Pohled na zámecký komplex

Obrázek č. 3: Pohled na Státní hrad a zámek

Obrázek č. 4: Kostel sv. Jana Křtitele

Obrázek č. 5: Kostel Nanebevzetí Panny Marie

Obrázek č. 6: Městská věž

Obrázek č. 7: Parní lokomotiva

Obrázek č. 8: Parní lokomotiva II

Obrázek č. 9: Mlýn

Obrázek č. 10: Kulturní dům Střelnice

Obrázek č. 11: Ukázka hlavní stránky města – www.jh.cz

Obrázek č. 12: Ukázka jednotného značení významných turistických a kulturních cílů

Obrázek č. 13: Mapy sněhových srážek v ČR v zimních měsících